Ը. ՏԱՐԻ 2244 | ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 3 ՀՐՈՏԻՑ 4383 | 9 ՅՈՒԼԻՍ 1891 | 15 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1308 | ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی ادارەسنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	զանհկան արժէքը	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախք միօրինակ		Ղրշ.	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 9|21 ՅՈՒԼԻՍ 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԴԷՊՔԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՕՆ
Ի ՅԻՇԱՏԱԿ ԲԱՍԹԻՅԼԻ ԱՌՄԱՆ

Յուլիս 2/14ի Ազգային Տօնը կատարեցաւ թէեւ ոչ նախնի եռանդեամբ բայց դարձեալ մեծ ոգեւորութեամբ։ Քանի մը տարիէ հետէ իւր կարեւորութիւնը կը կորուսանէր, զի Ֆրանսացիք շուտ կը ձանձրանան մի և նոյն տեսարանները դիտելէ, եթէ միշտ նորութիւն մը չլինի որ իրենց հետաքրքրութիւնը գրգռէ։ 1889ի Արուեստահանդէսը նոր մղում մը տուաւ ժողովրդային եռանդեան, որոյ արդիւնքը կը տեսնուէր անցեալ տարի եւս։ Այս տարի ուշագրաւ նորութիւն մը չկար, և կարելի է որ տարուէ տարի Ազգային Տօնն իւր ժողովրդական տօնի հանգամանքը կորուսանելով սոսկ պաշտօնական հանդէս մը դառնայ, եթէ նոր դէպք մը չգայ որ զգացումներն հրահրէ։

* * *

Այս տարի եւս Փարիզ և Ֆրանսայի գլխաւոր քաղաքները շքեղապէս զարդարուած էին ցերեկն, եւ գիշերը լուսավառութիւնք ու հրավառութիւնք եղան, աւելի ժողովրդական թաղերուն եւ պաշտօնական շէնքերուն մէջ քան ազնուական թաղերուն մէջ, որք ըստ սովորութեան լուռ և ամայի մնացին. զի այս բարձր դասակարգ, որոյ ներկայացուցիչք կարեւոր դերեր կատարած են նախնի թագաւորական և կայսերական իշխանութեանց օրով, տակաւին վերջնապէս յարած չէ Հանրապետութեան։

* * *

Օրուան երկու նորութիւնք եղան Ավընիւ տը Լա Ռէփիւպլիք կոչուած նոր պողոտային բացումն, որ մէկ ծայրէն միւսը զարդարուած էր յաղթական կամարներով ու լուսավառութեամբք, եւ անվերջ հրախաղութեանց ակնախտիղ տեսարանի մը կեդրոնը կը կազմէր։ Տասնամեայ պզտիկ դպրոցականներն իբրեւ զինուոր հագուեցնելով զօրահանդէս կատարել տալու անգութ գաղափարն այս տարի ի բաց թողեր էին Փարիզի քաղաքային խորհրդոյն անդամք, որք նոր սերունդն հանրապետական գաղափարներով սնուցանելու համար հնարք չեն թողուր որ չխորհին։ Խեղճ տղայքն ամեն տարի յուլիսի տօթակէզ արեւուն տակ խոնջեալ և քրտնաթոր դէմք մը կը ցուցնէին, որ նոյն իսկ ծնողաց սիրտը կը ծակէր, որք սակայն ամենէն աւելի պիտի ուրախանային իրենց որդւոց կանխահաս զօրականութիւնը տեսնելով։ Բարեբախտաբար, զինուորական իշխանութիւնք վճռեցին թէ նոր սերունդը զինուորականութեան վարժեցնելու լաւագոյն մեթոտը տասնամեայ տղայքն այս կերպիւ տանջել չէ։ Անոնց առ այժմ կը բաւեն մարմնամարզք և դպրոցական ողջապահիկ խաղերն, որոց ամեն տարի ընդհանուր մրցումը տեղի կ'ունենայ, և ամենէն քաջ մարմնամարզիկները, դպրոցական խաղերուն մէջ ամենէն ճարտարները մրցանակ կը ստանան, ըստ անգղիական դրութեան։

* * *

Ուրիշ մէկ նորութիւն եղաւ Տանդոնի արձանին բացումն ի Փօպուռ Սէն-Ժէրմէն, հոն ուր էր 1793ի հռչակաւոր գործիչին խոնարհ բնակարանն։ Յայտնի է թէ այն թուականի ծայրայեղ գործիչներու գլխաւորն էր Տանդոն, Ֆրանսայի ներքին եւ արտաքին թշնամեաց դէմ բուռն գործունէութիւն `քարոզող Տանդոն։ Ուստի, իւր արձանին պաշտօնական հանդիսիւ բացման դէմ առարկութիւնք եղան նոյն իսկ չափաւոր Հանրապետականաց կողմէ, որոց կառավարութիւնը պատասխանեց թէ այս արձանն ինք չի շիներ, այլ Փարիզի ժողովուրդն՝ իւր ընտրած քաղաքային խորհրդոյն միջոցաւ։ Փարիզի ժողովրդեան զգացումն՝ օրինաւորապէս արտայայտեալ՝ պէտք է յարգել։ Մնաց որ, ըստ նախարարականք, 1789ին սկսած ազգային բարենորոգումն իւր ամբողջութեամբ պէտք է նկատել, առանց կասելու ծայրայեղութեանց ու թերութեանց առջեւ, ու այս տեսակէտով Տանդոն, որքան ալ արիւնռուշտ դեր մը կատարած համարուի, երեւելի դէմք մը կը մնայ։ Ուստի, կառավարութիւնն ո՛չ միայն չընդդիմացաւ արձանին բացման, այլ եւ իւր կողմէ ներկայացուցիչ ունեցաւ հանդէսին մէջ։ Քանդակագործը, Պ. Օկիւսդ Փարի, կը ներկայացնէ զՏանդոն իւր խիզախ երեւոյթով, այն գրգռեալ վայրկենին երբ՝ ի Ֆրանսա արշաւող դաշնակից բանակաց դէմ դնելու համար՝ Ազգային ժողովոյն կը պատուիրէ «Յանդգնութի՛ւն, դարձեալ յանդգնութիւն, եւ մի՛շտ յանդգնութիւն»։

Նոյն պահուն Ալզասցի գաղթականք իրենց տարեկան թափօրը կազմած կատարեցին իրենց ուխտագնացութիւնն ի Փլաս տը լա Քոնքորտ Սթրազպուրկի արձանին, զոր պսակներով ծածկեցին։ Բայց, ի խնդրոյ կառավարութեան, գերմանիա դըրգող ճառեր չարտասանեցին։ Մնաց որ, իրենց զգացմանց այս լռին արտայայտութիւն աւելի պերճախօս հանդիսացաւ քան շատ մը ճառեր։

* * *

Գիշերն, ըստ սովորութեան, ձրի ներկայացումներ տրուեցան ժողովրդեան, այն թատրոնաց մէջ որք պետական նպաստ կ'ընդունին։ Տարին մէկ անգամ, ժողովրդային դասակարգերու պատկանող խոնարհագոյն մարդիկ կարող կը լինին Փարիզի առաջին թատրոններուն առաջին օթեակներուն մէջ բազմած դիտել երեւելի հեղինակաց հրաշակերտներուն ներկայացումներն։ Ո՜չ ապաքէն մէկ օրուան Պէյութիւնն ալ Պէյութիւն է, ըստ արեւելեան առածին։ Բայց այս տարի նախորդ տարիներուն չափ բազմութիւն չկար ժողովրդային ներկայացմանց մէջ։ Որչափ ալ Պ. Ֆրանսիսք Սարսէյ, երեւելի թատերական քննադատը, ջանայ համոզել Փարիզցիները թէ ամառները թատրոնք շատ զով կը լինին, և հետեւապէս ամառը թատրոն չերթալ մոլի նախապաշարում մ'է, նոյն իսկ այս ձրի ներկայացմանց միջոցին ժողովրդեան ստուար մեծամասնութիւնը լուսնի լուսով ծառուղիներուն և անտառակներուն մէջ բացօթեայ պտոյտ մը նախամեծար կը դատէր թատրոններու արուեստական լուսաւորութենէն և ոչ, ինչ նուազ արուեստական զովութենէն։

Արկածք, ինչպէս ուրիշ տարիներ, այս տարի եւս պակաս չեղան, բայց քաղաքականապէս ծանրակշիռ չէին անոնք։

* * *

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բիչ մնաց որ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ մէջ նոր խնդիր մը ծագէր։ Ֆրանսացի խմբագիրք և երեսփոխանք պարապ չեն կրնար կենալ։ Ամեն օր նոր խնդիր մը պէտք է իրենց։ Լրագրերու խնդիր մը պէտք է՝ հետաքրքրութիւն շարժելու և թերթ ծախելու համար։ Երեսփոխաններուն ալ խնդիր պէտք է՝ ժամն կերպով հայրենասիրութիւն ծախելու և իրենց խորհրդարանական աւուրչէքն արդարացնելու համար։ Այսպէս, Ֆիկարօ ծանոյց թէ Փարիզի գերմանական դեսպանատունը գիտմամբ կը զլանայ անցագիր տալ ֆրանսական վաճառատանց ուղեւոր—գործակալներուն որք Ալզաս կ'ուզեն երթալ առեւտրական գործով։ Միւլուզէ երկու օր առաջ գրուեցաւ առ Թան թէ այս լուրին հաւատ չընծայուիր Ալզասի այդ ճարտարարուեստ և վաճառաշահ կեդրոնին մէջ։ զի ամեն օր Միւլուզի վաճառատուներուն եւ փողոցներուն մէջ կը տեսնուին ֆրանսացի ուղեւոր-գործակալներ, ֆրանսական վաճառատանց ներկայացուցիչներ, որք առանց դժուարութեան ստացած են իրենց անցագրերը Փարիզի գերմանական դեսպանատունէն, ըստ անցագրաց կանոնադրութեան։

Սթրազպուրկէ եւս կը գրուի առ Թան թէ Փարիզի դեսպանատունը զլացած է անցագիր տալ այն կարգ մը Ֆրանսացւոց որք յառաջագոյն առանց դժուարութեան կ'ընդունէին իրենց անցագիրը։ Բայց պատճառն հետեւեալ դէպքն է։

Ի Նանսի (ֆրանսական գլխաւոր քաղաք գերմանական սահմանաց մօտ) կայ Ալզասցւոց եւ Լօռենցւոց ընկերութիւն մը որ կը յորջորջուի «Դաշնակցութիւն Վրէժխնդրութեան»։ Գերման կառավարութիւնն յաջողած լինելով այս ընկերութեան 600 անդամոց ցուցակը ձեռք անցունել, որոշած է որ անոնց բնաւ անցագիր չտրուի Ալզաս-Լօռէն երթալու։

Կառավարական Նօրտ Տէյչէ Ալկ. Ցայթունկ փութաց յայտարարել թէ ի Պերլին պաշտօնական ակմբոց մէջ բնաւ չկայ այնպիսի լուր մը թէ Փարիզի գերմանական դեսպանատունը զլացած լինի անցագիր տալ ֆրանսական առեւտրական տուներու ներկայացուցիչներուն որք կ'ուզեն Ալզաս-Լօռէն երթալ։ Ֆրանսայի և Ալզաս-Լօռէնի միջեւ այսպիսի օրինաւոր հաղորդակցութիւններն արգիլել գերման կառավարութեան միտքէն չանցնիր։ Բայց բնական է որ գերման կառավարութիւնն ուզէ հակառակիլ հանրային ապահովութեան դէմ ուղղեալ թաքուն հնարքներու և ձեռնարկներու։

* * *

Ի վերայ այսր ամենայնի, պուլանժէական զաւեշտին մէջ իւր ողջմտութեան չափը տուող նախկին պուլանժէական մը, Պ. Լօռ, ֆրանսական բանաբերձալ իրաւանց պաշտպանի թատերական ձեւն առաւ առաջի Երեսփ. ժողովոյն, օժանդակութեամբ ուրիշ պուլանժէական գերասանի մը, Պ. Տէրուլէտ բանաստեղծին, որ կարծես ապացուցանելու համար թէ վերացական նիւթերով զբաղեալ անձինք գործնական կենաց պահանջումներէն բան չեն հասկնար, ելաւ հայրենասիրական դաս մը կարդաց կառավարութեան, որ իբր թէ Անգլիոյ դէմ դատարկաձեռն կը մնայ եղեր և Գերմանիոյ դէմ ձեռքը ձեռքին մէջ դրած՝ յուսահատ եւ նուաստ դէմքով։ Բիչ մնաց որ ժողովոյն ողջմտութիւնը տեղի տար հայրենասիրական այս յախուռն ցոյցին առջեւ. զի ժամանակէ մ'ի վեր Շովինութեան համաճարակ մը կ'անցունէ Ֆրանսա, ինչպէս անցեալ օր իրաւամբ կը դիտէր Տէմ։ Բիչ մնաց որ Գերմանիոյ հետ Ֆրանսայի յարաբերութեանց վրայ ընդհանուր վիճաբանութիւն մը բացուէր Երեսփ. ժողովոյն մէջ, յորում անշուշտ շատ անհաճոյ բաներ պիտի զրուցէին դրացի Կայսրութեան դէմ, եւ ֆրանքօ-գերմանական յարաբերութիւնք ծանր վտանգի պիտի ենթարկուէին։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռիպօ ոչ սակաւ դժուարութիւն քաշեց ժողովն համոզելու թէ Պ. Լօռ անհիմն լուրի մը յենլով իւր հարցապնդումը ներկայացուցած է, թէ նոր և անսովոր դէպք մը չէ պատահած Ալզաս-Լօռէնի մէջ։ Ամբողջ 24 ժամու վարանումէ ետքը, ժողովը զիջաւ միայն սա նախարարական պահանջքին առջեւ թէ պիտի հրաժարի անմիջապէս նեթէ Պ. Լօռի հարցապնդումը վիճաբանութեան ենթարկել։

* * *

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿ

Ինչպէս ուրիշ տարիներ, այս տարի եւս յուլիս 14ի Ազգային Տօնին գլխաւոր դէպքն էր ֆրանսական բանակին մեծ զօրահանդէսը Պուլոնեի անտառին մէջ։ Գերմանական լրագիրք խօսելով այս զօրահանդէսին վրայ, զոր գերմանական զինուորական և ոչ-զինուորական աչքեր ուշի ուշով դիտած էին, կը գովեն ֆրանսական հետեւակ զօրքն և թնդանօթաձիգ զօրքն, և թէպէտ հեծելազօրքը տակաւին թերի կը գտնեն, բայց չեն ուրանար թէ ֆրանսական բանակին այս ճիւղն եւս ոչ սակաւ յառաջդիմութիւններ ըրած է վերջին ամաց ընթացքին մէջ։

* * *

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Անգլիացի Բարոյասիրաց Ընկերութիւնն, որ աչալուրջ կը հսկէ ժողովրդային բարքերն ապականող հրատարակութեանց եւ պատկերներու դէմ, դատի ենթարկեց զՊ. Ճեֆրիս, որ անվայել լուսանկարներ կը վաճառէ։ Այս մարդ՝ վկայութիւններ բերաւ, հաստատող թէ լուսանկարք ֆրանսացի երեւելի պատկերահաններու յօրինած պատկերներուն ընդօրինակութիւնն են պարզապէս, որք Փարիզի տարեկան պատկերահանդէսին մէջ ի ցոյց դրուած էին։ Այնու ամենայնիւ, լուսանկարներն այնքան լպիրշ երեւցան որ անգլիացի դատաւորն անոնց մէկ մասն այրելու հրաման տուաւ, և զՊ. Ճեֆրիս եղեռնագործ ատենին առջեւ դատել տալու որոշում տուաւ։ Առ այժմ, մինչեւ որ այն վերջնական դատը տեսնուի, Պ. Ճեֆրիս երկբայելի պատկերներ ու լուսանկարներ ի վաճառ չհանելու հանդիսաւոր խոստում տուաւ։

Այս առթիւ ֆրանսական լրագիրք կը ծաղրեն անգլիական բարքերն, եւ կը յիշեն Պաքարայի գայթակղութիւնը, (թէեւ միեւնոյն ժամանակ կը համակրին Կալլէսի իշխանին,) կը յիշեն Լոնտոնի հեռագրատան դեռահաս պատանեաց դէպքն, եւ վերջապէս Լոնտոնի ինչ ինչ փողոցներուն գիշերային գայթակղութիւններն։

Բայց այս ամեն ամբաստանութիւնք չեն բաւեր հերքել սա ճշմարտութիւն թէ անգլ. ժողովուրդն իրաւունք ունի օրէնքներ դնելու որ լպիրշ գրուածներ և գրգռիչ պատկերներ ի վաճառ չհանուին, և անգլիացի դատաւորներն ալ պարտականութիւն ունին այս մասին հաստատուած օրէնքները գործադրել իրենց բոլոր խստութեամբ։ Եթէ Անգլիացիք անբարոյական են, իրենց անբարոյականութիւնն իրենց կը բաւէ, և կրնան խնդրել որ օտարամուտ անբարոյականութիւնք խնայուին իրենց։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ ԵՒ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԿԱՅՍԵՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Լոնտոնի քաղաքային պալատան հացկերոյթէն ետքն, երբ բազմութիւնը կը ցրուէր, բարձրաստիճան պալատական մը, Լորտ Սէֆիլտ, հրաւիրելոց բազմութեան մէջէն կ'աշխատէր ճամբայ բանալ Վիլհէլմ Կայսեր։ բայց այս գործն ակնկալուածին չափ փափկութեամբ չկատարելով, աջ և ահեակ կը հրմշտկէր, և իւր ուսերով ու բազուկներով սովորականէն աւելի սաստիկ հարուածներ կուտար։ Այս կերպիւ հարուածեալներէն մին եղաւ կոմսուհին Թօրնիէլլի, իտալեան դեսպանին կինն, որ իւր ամուսնոյն հետ հրաւիրուած էր հացկերոյթին։ Իւր ստամոքսին վրայ հարուած մ'ընդունելով, կոմսուհին սուր ճիչ մը արձակեց։ զայրացեալ կոմսը վրէժ լուծեց ձախող պալատականէն՝ «մուրացկան» կամ «գռեհիկ» կոչելով զնա։ Աւելին կայ։ Դեսպանատուն վերադառնալուն պէս, կոմս Թօրնիէլլի մարդ ղրկեց և ըսաւ նախարարապետ Լորտ Սալիսպըրիի թէ նոյն երեկոյեան պալատական պարահանդէսին պիտի չկրնայ ներկայ գտնուիլ, եթէ նախապէս Լորտ Սէֆիլտ չգայ ներողութիւն խնդրել իւր ըրածին համար։ Լորտ Սէֆիլտ փութաց իտալեան դեսպանատունը գնաց, ներողութիւն խնդրեց, և «միջադէպը» փակեցաւ։

—Գերման կայսրն, որ դուր և դադար չունի, օգոստ. ի երկրորդ կիսուն մէջ Վիէննա պիտի այցելէ, և Աւստրիոյ կայսեր և Սաքսոնիոյ թագաւորին հետ ներկայ պիտի գտնուի աւստրեան մի քանի զօրաբանակներու ռազմափորձերուն, զորս 70,000 զօրքեր պիտի կատարեն երից վեհապետաց աչաց առջեւ։

—Ըստ նորագոյն լրոց, Լոնտոնի օբերային թատրոնին (Քովընդ-կարտընի) ֆրանսացի երգիչք չեն մասնակցած ի պատիւ կայսեր տրուած ներկայացման, վախնալով որ եթէ Փարիզ դառնան՝ գործ չեն կրնար գտնել։ Այս չափազանց դիւրազգածութիւնը կը հեգնեն Տէմ և ուրիշ սակաւաթիւ ֆրանսական լուրջ թերթեր։

* * *

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նիժնի-Նովկորոտի կուսակալ Պարանով զօրապետ ծանոյց Սամարանի խորհրդոյն թէ պիտի արտաքսէ ամեն վաճառականներ և ուրիշ գործի մարդիկ որք ցորենի գործոց մէջ շահադիտութեան կը դիմեն և հրապարակի վրայ գտնուած ապրանքն իրենց ձեռքն անցունել կը միտին, գնոց արուեստական բարձրացում մը յառաջ բերելով պարէն շահ մ'ընելու համար ժողովրդեան նախնական պիտոյից վերաբերեալ վաճառքի մը վրայ։ Զայրացեալ կուսակալն, որ՝ զինուորական դրով՝ առեւտրական արուեստականութիւնները չի հասկնար՝ կը յայտարարէ թէ մի քանի վաճառականք արդէն այս խաղատաւկութիւնը գործած են, և ինք կը սպառնայ անոնց անուններն ի նախատինս հռչակել առաջի համայն հայրենակցաց, և միանգամայն արժանաւոր պատիժներ տալ իւր ունեցած ընդարձակ իշխանութեանց համեմատ։ Որովհետեւ սովի երկիւղներ կան, կուսակալը խստիւ կ'արգիլէ արմտեաց վրայ շահադիտական ամեն գործողութիւն։

—Գերմանիոյ և Ռուսիոյ առեւտրական բանակցութիւնք խզեցան, և առ այժմ յոյս չկայ որ մօտ ժամանակէն վերսկսին։

—Ճափոնի կայսերազուն իշխանին անօրինութեան ներքեւ յատուկ դեսպանութիւն մը ի մօտոյ Փեթերսպուրկ

—)(63)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԿԻ ՏԸ ՄՕՊԱՍԱՆ

ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԷՍ ՀԶՕՐ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Պէռթէն կը փորձէր ժպտիլ, անոր սիրտ տալու համար, և այս ջանքին ծամածռութիւնն ահաւելի էր։

Երբ անկողնոյն քովիկն հասաւ, կոմսուհին մեղմօրէն երկու ձեռքերը դրաւ Օլիվիէի ձեռքին վրայ որ մարմնոյն քով երկնցած էր, և թոթովեց.

—Օ՜հ, խեղճ բարեկամս։

—Բան չկա՛յ, ըսաւ նկարիչը շատ ցած ձայնով, առանց գլուխը շարժելու։

Կոմսուհին հիմայ կը դիտէր զայն, խելացնորած այս փոփոխութեան վրայ։ Այնչափ տժգոյն էր նա որ կարծես մորթին տակ կաթիլ մը արիւն չէր մնացած։ Փոսացած այտերը դէմքին ներսը քաշուած կը թուէին, և աչքերն ալ ներս գացած էին, որպէս թէ դերձան մը մէջէն քաշէր զանոնք։

Պէռթէն տեսաւ իր բարեկամուհւոյն սոսկումն և հառաչեց.

—Տես ի՛նչ վիճակի մէջ եմ։

Կոմսուհին, միշտ աչքերն անոր վրայ սեւեռած, հարցուց.

—Ի՞նչպէս եղաւ ատիկա։

Խօսելու համար մեծ ճիգեր կ'ընէր նկարիչն, և երբեմն երբեմն ամբողջ դէմքը ջղային ցնցումներով կը թօթվուէր։

—Չորս կողմս չնայեցայ... խելքս ուրիշ տեղ էր... բոլորովին ուրիշ տեղ... օ՜հ, այո... և օմնիպիւսի մը տակ մնացի, փորիս վրայէն անցաւ...

Կոմսուհին, մտիկ ըրած ատեն, աչքին առջեւ կը տեսնէր արկածն, և ըսաւ ահաբեկ.

—Արիւն վազե՞ց։

—Ոչ։ Բիչ մը խոցուեցայ... քիչ մը ճզմուեցայ։

Կոմսուհին հարցուց.

—Ո՞ւր պատահեցաւ ատիկա։

Պէռթէն պատասխանեց ցած ձայնով.

—Աղէկ չեմ գիտեր։ Շատ հեռու էր։

Բժիշկը թիկնաթոռ մը գլորեց որուն վրայ ինկաւ կոմսուհին։ Կոմսը անկողնոյն քով ոտքի վրայ կեցած, քիթին տակէն կը կրկնէր.

—Օ՜հ, խե՛ղճ բարեկամս... խե՛ղճ բարեկամս... ի՛նչ ահաւելի աղէտ...

Եւ իրօք մեծ ցաւ մը կը զգար, որովհետեւ Օլիվիէն շատ կը սիրէր։

—Բայց, ո՞ւր պատահեցաւ ատիկա։

Բժիշկը պատասխանեց.

—Ես ալ լաւ չեմ գիտեր, կամ չեմ կրնար լաւ հասկնալ։ Կոպլէնի մէջ եղեր է, գրեթէ Բարիզէն դուրս։ Զինքը բերող կառապանն ըսաւ որ զայն առած է այդ թաղին մէկ դեղարանէն, ուր տարած են զայն, իրիկուան ժամը իննին։

Յետոյ Օլիվիէի վրայ ծռելով.

—Արկածը Կոպլէնի մօ՞տ տեղի ունեցաւ։

Պէռթէն աչքերը գոցեց, կարծես յիշելու համար, ապա մրմնջեց.

—Չեմ գիտեր։

—Բայց ո՞ւր կ'երթայիք։

—Չեմ յիշեր։ Դիմացս ելած տեղը կ'երթայի։

Հեծիւն մը՝ զոր չկրցաւ զսպել՝ դուրս ելաւ կոմսուհւոյն շրթներէն. յետոյ սրտի սեղմումէ մը վերջը որ քանի մը րոպէ շունչ առնել չտուաւ անոր, թաշկինակն հանեց գրպանէն, աչքերը գոցեց և սկըսաւ սոսկալի կերպով լալ։

Կը հասկնա՛ր։ կը գուշակէ՛ր։ Անհանդուրժելի, ընկճիչ բան մը իր սրտին վրայ ինկած էր, Օլիվիէն իր տանը վար դրած չըլլալուն, զայն վանտած, փողոց նետած ըլլալուն ցաւն, ուր՝ վիշտէն գինովցած՝ այդ կառքին տակ մնացած էր։

Նկարիչն ըսաւ այն անշեշտ ձայնովը որով հիմայ կը խօսէր.

—Մի՛ լաք։ Սիրտս կտոր կտոր կ'ըլլայ կոր։

Կամքի ահագին ճգտումով մը, հեծկլտուքը դադրեցուց կոմսուհին, աչքերը բացաւ և անոր վրայ յառեց, առանց կծկում մը ցուցնելու դէմքին վրայ, ուր արցունքներ կը շարունակէին հոսիլ, յամրօրէն։

Իրարու կը նայէին, երկուքն ալ անշարժ, անկողնոյն սաւանին վրայ իրարու ձեռք բռնած։ իրարու կը նայէին, մոռնալով որ ուրիշ մարդիկ կային հոն, և իրենց նայուածքը մէկ սրտէն միւսին գերմարդկային յուզում մը կը տանէր։

Իրենց միջեւ, վերակոչում մըն էր՝ արագ, համր ու ահաւոր՝ իրենց բոլոր յիշատակներուն, իրենց բոլոր գորովոյն որ նոյնպէս ճմլուած էր, այն ամեն բաներուն զոր միասին զգացած էին, զոր իրենց կեանքին մէջ միացուցած ու խառնած էին, այն յափշտակութեան մէջ որով իրարու անձնատուր էին եղած։

Իրարու կը նայէին, և անդիմադրելի պէտք մը կը զգային խօսելու, լսելու այն բիւրաւոր ներքին ու ա՜յնքան տխուր բաները զորս ունէին դեռ իրարու ըսելու։ Կոմսուհին հասկցաւ թէ պէտք էր՝ ինչ որ ալ ըլլար՝ հեռացնել այդ երկու մարդերն որք իր ետեւը կեցած էին, թէ պէտք էր որ միջոց մը, գաղափար մը գտնէր, ինք որ այնչափ հնարքներ գիտէր։ Եւ սկսաւ խորհիլ, աչքերը միշտ Օլիվիէին յառած։

Ամուսինն ու բժիշկը ցած ձայնով կը խօսակցէին։ Տրուելիք խնամքներուն վրայ էր խօսքերնին։

Գլուխը դարձնելով կոմսուհին հարցուց բժշկին.

—Հիւանդապահ կին մը բերի՞ք։

—Ոչ։ Ես կը նախընտրեմ բժշկութեան ներքին ուսանող մը ղրկել որ աւելի լաւ կրնայ հսկել։

—Երկուքն ալ ղրկեցէք։ Որչափ շատ ըլլայ տրուած խնամքը այնչափ աղէկ է։ Այս գիշեր կրնա՞ք գտնել զանոնք, որովհետեւ չեմ կարծեր որ մինչեւ առաւօտ հոս մնաք։

—Իրա՛ւ, ես տուն պիտի երթամ։ Չորս ժամէ ի վեր հոս եմ։

—Բայց գացած ատեննիդ հիւանդապահն եւ ուսանողը կը ղրկէ՞ք։

—Գիշեր ատեն դժուար է։ Բայց կը փորձեմ։

—Պէտք է։

—Թերեւս խօսք տան, բայց տեսնենք կուգա՞ն։

—Ամուսինս ձեզ հետ կուգայ և կամայ ակամայ զանոնք հոս կը բերէ։

—Դուք հոս մինակ չէք կրնար մնալ, տիկին։

—Ե՜ս... ըրաւ կոմսուհին տեսակ մը ճիչ, տեսակ մը սպառնալիք, տեսակ մը զայրագին բողոք արձակելով իր կամքին եղած ամեն ընդդիմութեան դէմ։ Յետոյ բացատրեց ազդեցիկ խօսքերով, որոնց կարելի չէր պատասխանել, կացութեան անհրաժեշտ պէտքերը։ Ժամ մը չանցած, ուսանողն եւ հիւանդապահ կինը հոն գտնուելու են, որպէս զի ամեն արկածի առաջքն առնուի։ Զանոնք բերելու համար պէտք էր որ մէկը երթար զանոնք անկողնէն հանէր։ Իր ամուսինը միայն կրնար այդ բանն ընել։ Այդ միջոցին հիւանդին քով պիտի կենար ինք որու պարտքն ու իրաւունքն էր այդ։ Իր բարեկամուհւոյ դերն, իր կնոջ դերը կը կատարէր պարզապէս։ Արդէն ինք այդպէս կ'ուզէր եւ ոչ ոք կրնար միտքը փոխել տալ իրեն։

Պատճառաբանութիւնն խելացի էր։ Պէտք էր համաձայնիլ, եւ որոշեցին անոր ըսածն ընել։

Կոմսուհին ոտքի ելած էր, խելքը միտքն անոնց մեկնելու գաղափարին տրուած, ուզելով շուտ մը զանոնք հեռացած զգալ և մինակ մնալ, հիմայ, անոնց բացակայութեան միջոցին ձախորդ բան մը չընելու համար։ Մտիկ կ'ընէր՝ ջանալով լաւ հասկնալ, ամեն բան միտքը պահել, բան մը չմոռնալ՝ բժշկին յանձնարարութիւնները։ Նկարչին սենեկապանն ալ, իր քովը կայնած, մտիկ կ'ընէր, և անոր ետեւն, իր կինը, խոհարարուհին, որ առաջին դարմանումներուն ատենն օգնած էր, գլխու նշաններով կ'իմացնէր թէ ինք ալ հասկցած էր։ Երբ կոմսուհին դասի մը պէս արտասանեց բոլոր այդ պատուէրները, խնդրեց երկուքէն ալ որ շուտ երթան, իր ամուսնոյն կրկնելով,

—Մի՛ ուշանաք, մի՛ ուշանաք։

—Իմ քուբէս եկէք, ըսաւ տօքթէօրը կոմսին։ Աւելի շուտով կրնաք դառնալ անով։ Ժամէ մը հոս կ'ըլլաք։

Մեկնելէ առաջ, բժիշկը վերստին երկարօրէն վիրաւորեալը քննեց, տեսնելու համար թէ գոհացուցիչ էր անոր վիճակը։

Կիյերռուա դեռ կը վարանէր.

—Ըրածնիս անխոհեմ չէ՞ք գտներ, ըսաւ։

—Ոչ։ Վտանգ չկայ։ Հանգստեան ու հանդարտութեան միայն պէտք ունի։ Տիկին տը Կիյերռուա հարկաւ կը հաճի թոյլ չտալ որ խօսի և կարելի եղածին չափ քիչ կը խօսի իրեն հետ։

Կոմսուհին՝ սրտաբեկ եղած՝ յարեց.

—Ըսել է պէտք չէ՞ խօսիլ իրեն հետ։

(Շարունակելի)

պիտի գայ, յանուն Ճափոնի կայսեր գերզաստանին և յանուն Ճափոնցի ազգին Զարեւիչին վիշտ յայտնելու այն փորձին համար որ եղաւ Զարեւիչին վրայ ի Ճափոն, Քիօդօ քաղաքին մէջ, և որոյ հեղինակը ցկեանս բանտարկութեան դատապարտեցաւ, ինչպէս հեռագիրն ծանոյց արդէն։

* * *

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Պուլկարիոյ լրագիրք Կ. Պոլսոյ լրագրերէն շնորհակալութեամբ կ'արտատպեն այն լուր թէ Պ. Նաչեւիչ և Պ. Վուլքովիչ ի կայսերական պալատ ընդունուելու պատուոյն արժանացած են, և երախտագիտութիւն կ'արտայայտեն առ Վեհ. Սուլթանն՝ իւր բարեացակամ տրամադրութեանց համար։

* * *

ՀՆՏԱԽՏԻՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Աթէնէ կը հեռագրուի թէ հրնտախտէն շատ մարդիկ կը մեռնին Մասուայի մէջ, ո՛չ միայն բնիկներէն այլ և Եւրոպացիներէն։ Անցեալ շաբթուն մի քանի իտալացի զօրականք և յոյն տիկին մը մեռան հնտախտէ։ Այնու ամենայնիւ, ի Նափոլի առանց մաքրութեան ենթարկուելու ցամաք կը հանուին Ափրիկէէն դարձող իտալացի զօրքեր։

* * *

ԱԶԳՈՒԹԵԱՆՑ ՎԷՃՆ Յ'ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Ի Ֆիում զանազան ազգութեանց (Մաճառաց, Խրուաթաց և Իտալացւոց) միջեւ տիրող հակառակութիւնն առիթ տուաւ վշտալի դէպքերու Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր հոն գտնուած պահուն։ Պահ մը նոյն իսկ ոստիկաններ բերել պէտք եղաւ զանազան ազգութեանց խմբակներու մէջ հանդարտութիւն վերահաստատելու համար, որք կռուելու վրայ էին։ Փէշթայի Երեսփ. ժողովոյն մէջ այս մասին հարցում մը լինելով, Նախարարապետ կոմս Սաբարի պատասխանեց թէ մանրամասն քննութիւն մը կատարելու հրաման տուած է։

* * *

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պերլինի կարեւոր թերթ մը կ'իմանայ թէ կրօնական, եկեղեցական եւ բժշկական գործոց նախարարն հրաւէր ուղղած է Հան և Պերկման փրոֆէսորներուն՝ 24 ժամու մէջ իրեն որոշ պատասխան մը տալու այն ամբաստանութեանց մասին զորս Տքթ. Լէյտիկ կ'ընէ՝ Ֆրետրիխսհայնի հիւանդանոցին մէջ քանիցս քաղցկեղ պատուաստած լինելնուն համար իրենց դարմանած քաղցկեղաւոր աղքատիկ հիւանդաց վրայ։

—Պերլինի կայսերական ընդհանուր դատախազն հրամայեց Պերլինի դատարանին՝ դատի ենթարկել արքունեաց ներքին խորհրդական Մանչէ անունն պաշտօնատարն, երբեմն դիւանապետ կայսեր քաղաքային պաշտօնարանին մէջ, որ բարեգործական նպատակներու յատկացեալ 10,000 մարք իւր կողոպուտ անցուցեր է։

* * *

Ցունաստանի Եօրկիոս իշխանն, ի Լոնտոն ժամանելով, հիւր եղաւ կալլէսի իշխանին։

—Վիլհէլմ կայսր Անգլիայէն չմեկնած ի Սկովտիա աչքէ անցուց Ֆորթի նորաշէն կամուրջը, զոր ամեն երկրաց ճարտարագէտք Եւրոպայի Աշտարակէն ոչ նուազ հոյակապ եւ աւելի կարեւոր ճարտարագիտական գործ մը նկատած են։

—Փրեզիտենտ Լիւրսուէլ փիլիփական նորաշէն զրահաւորն Հավրի Ֆրանսական նաւահանգստէն մեկնեցաւ, բայց ֆրանսական իշխանութիւնք թոյլ տուած չլինելով որ ֆրանսացի նաւագներ պաշտօն ընդունին այս նաւուն մէջ, որ Պալմաչէտա Նախագահին կողմը պիտի բռնէ, մօրտանաւն Անգլիա ուղեւորեցաւ իւր նաւազներու պակասը լրացնելու եւ անտի Չիլի պիտի ուղեւորի։

—Վեհ. Վիքթորիա Թագուհին Ս. Միքայէլի եւ Ս. Գէորգայ պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Եգիպտոսի գահաժառանգ իշխան Ապպաս Պէյին՝ նորա չափահասութեան առթիւ։

—Վեհ. Շահն Ցուլիս 14 ի տօնին առթիւ հեռագրաւ խնդակցութիւն յայտնեց Պ. Քառնոյի։

—Իբրեւ պարսկահպատակ Քուրդի մը ամուսինն ի Դաւրէժ առեւանգուած և ի Սավուճպուլագ պահուած անգլիացի օրիորդը դեռ չյանձնուեցաւ իւր ծնողաց։ Իւր հայրենակիցք և ցեղակիցք կը պաշտպանեն միշտ առեւանգողին ամուսնական իրաւունքն։

—Օր. Վաքարեսքօ, գահաժառանգ Ֆերտինանտ իշխանին Ռումանիայէն մեկնելէն ի վեր, հիւանդ ինկած է, և արքունեաց բժիշկն որ կը խնամէ զնա՝ կը վախնայ որ «ուղեղային տենդ է» բռնուած է։ Ռումեն լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Օրիորդն հրաժարական տուած է Թագուհւոյն պատուակալ Օրիորդի պաշտօնէն, և թէ աղէկնալուն պէս պիտի հեռանայ Ռումանիայէն։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻԶՄԻՐԵԱՆՑ ՄՐՑԱՆԱԿ

Իզմիրեանց Մրցանակին բաշխման հանդէսն առաջիկայ հինգշաբթի, Սրբոց Թարգմանչացն Սահակայ և Մեսրոպայ տօնին օրը տեղի պիտի ունենայ Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն մէջ, սովորական շքով, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Տ. Խորէն Ս. Պատրիարք Հօր։

Կը կարծուի թէ Միայուն Պատ. Ցանձնաժողովը որոշած է 600 բուպլի մրցանակին կէսը տալ ռուսահայ երիտասարդ գրագէտի մը յօրինած պատմական ուսումնասիրութեան, որոյ խորագիրն է Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Բիւզանդեան ժողովէ, յորում համակրելի հեղինակը կը պաշտպանէ Հայ Եկեղեցւոյ ինքնագլխութիւնն, և կը բացատրէ Բաղկեդոնի ժողովոյն Հայ Եկեղեցւոյ կողմէ մերժման պատճառներն, հիմնուելով սոսկ պատմական իրողութեանց վրայ։

Ուրախալի երեւոյթ մ'է որ Գերմանիոյ կրթական բարձրագոյն հաստատութեանց մէջ իւր ուսումներն բրած երիտասարդ հայ գրագէտ մը իւր առաջին երկասիրութեան նիւթ ընտրած է Հայ Եկեղեցւոյ պատմութեան վերաբերեալ շահագրգիռ հարց մը։

Կը լսենք թէ Վիեննայոյ Մխիթարեան Միաբանութենէն Հ. Բարսեղ Սարգիսեան Ագաթանգեղոսի վրայ իւր յօրինած ընդարձակ քննադատութիւնն ևս մատուցած էր Ցանձնաժողովոյն գնահատութեան, բայց գործին ընդարձակութեան պատճառաւ քննութիւնն և վճիռն յաջորդ տարւոյ թողուեր են։

Վերջապէս, կը կարծուի թէ ներկայացեալ գործոց մէջ մրցանակի արժանի ուրիշ երկ մ՚ չգտնուելով, կտակային տրամադրութեանց համեմատ 600 բուպլի գումարին կէսը գալ տարւոյ մրցանակին վրայ աւելցած է, եւ կամ պիտի գործածուի նախնեաց մատենագրութենէն ո՛ և է գործի մը ժողովրդային տպագրութեան։

Կրօնական ժողովոյ ընտրելոց եռապատիկ ցանկին համեմատականի միացած մասին քուէարկութիւնը պիտի կատարուի այսօր ի Պատրիարքարան ընդ. հսկողութեամբ Եկեղեցական Համագումար ժողովոյ դիւանին։

Քաղաքական ժողովը ի նիստ պիտի գումարի վաղը, չորեքշաբթի, ի խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Մանիսայէն կը գրեն մեզ յունիս 30 թուականաւ.

Վիճակիս առաջնորդ Գեր. Ներսէս Ծ. Վր. Արսլանեան ամսոյս 26ին չորեքշաբթի օրն աստ եկաւ և փառաւոր ընդունելութիւն մը գտաւ ժողովրդեան և ազգ. պաշտօնական անձանց կողմէ որք փութացած էին ի կայարան երթալ ընդ առաջ նորա։ Եւր. ժամ 11ին հասաւ շոգեկառքն, և ներկայ փութացին Գեր. Ս. Հօր այն համբուրել։ Այս պարագային գովելի էր տեղւոյս երկաթուղւոյ կայարանի տնօրէն Աւետիս էֆ. Տ. Մատթէոսեանի ընթացքն, որ առաջնորդ Ս. Հօր հանգստութեան համար կարգադրութիւններ ընելէ զատ, մասնաւոր մեծարանքներ ընծայեց նմա։ Բարեդէպ զուգադիպութիւն մ'էր նաեւ այդ ժամուն տեղւոյս Վսեմ. կառավարիչ Քեամիլ պէյի կարեւոր գործի մը համար ի Գասապա ուղեւորիլն, այս պատճառաւ, կայարանի սրահին մէջ Գեր. առաջնորդ Ս. Հայրն Վսեմ. կառավարչի հետ հակիրճ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

Գեր. Արսլանեան Հայրն կէս ժամ հանգստանալէ վերջ, յատկապէս պատրաստուած կառքերէն միոյն մէջ բազմելով առաջնորդուեցաւ ի Մալթա հայոց թաղն. կառքերուն առջեւէն կ'ընթանային 2 հեծեալ ոստիկաններ յատկապէս կառավարութեան Դուռնէն ղրկուած. քառորդէ մը հասան ի Մալթա, անդ եւս ընդարձակ պողոտային վրայ ամէն դասակարգէ անձեր խռնուած կ'սպասէին, և Լուսաւորչեան ու Գայիանեանց վարժարանի աշակերտներ փողոցին մէջ խումբ խումբ կեցած էին բարի գալուստ մաղթելու։

Վարժարանի աշակերտք, պարագային պատշաճ երգերով Գեր. Ս. Հայրն առաջնորդեցին յ'եկեղեցի, ուր աղօթեց եւ օրհնեց ժողովուրդն եւ ապա գնաց խորհրդարանի սրահն հանգստանալու։ Տ. Ներսէս Ծ. վարդապետ աստ եկած օրէն ի վեր այցելութիւնք պակաս չեն. երէկ իւր անուան տօնախմբութիւնը լինելուն, շատեր փութացին շնորհաւորութեան երթալ. Զմիւռնիայէն ալ հեռագրաւ շնոր հաւորած էին զն. Գերապատուութիւն։

Առաջնորդ Ս. Հայրն աստ ժամանելէն ի վեր ազգ. գործերու չ'ձեռնարկած կ'աշխատի լուծել մի քանի ամուսնական կնճռոտ խնդիրներ. յաջողած է արդէն հաշտեցնել երկար ժամանակներէ ի վեր բաժնուած այր և կիներ։ Վաղուընէ սկսեալ ազգ. գործերով պիտի զբաղի։

Այսօր առաւօտեան ժամերգութեան քարոզ խօսեցաւ, բնաբան ունենալով, «Արդ, եղբարք էք, ընդէ՞ր զրկէք զմիմեանս» քարոզն որ մէկուկէս ժամ տեւեց։ Գեր. Ս. Հայրն շատ յուզեալ կը խօսէր, կը քննադատէր տեղւոյս ժողովրդին ընթացքն, և վերջին տարիներ աստ ծագած երկպառակութիւններէն ազգին կրած վնասները մէջ բերելով կ'յորդորէր ի սէր և ի միաբանութիւն և կը խրատէր ամէն բանէ աւելի վարժարանաց հոգ տանիլ, որք այս վերջին տարիներ բոլորովին անհերպարան վիճակի մատնուած են։

Գեր. Առաջնորդ Ս. Հայրն այժմ մըտադիր է ընդհանուր ժողով մը կազմել, և կուսակցութիւններն հաշտեցնել։

Սկիւտար Սէլամսըզի Ս. Խաչ վարժարանաց ուսանողաց և Մանկապարտէզի մանկտւոյն տարեկան քննութիւնք կը սկսին ամսոյս 11ին, հինգշաբթի օրէն և կը տեւեն մինչեւ յուլիս 20, չարաթ, բաց ի կիրակիէ, ամեն օր, կէս օրէ առաջ ժամ 8½էն 12 (Ռ. Ե.) եւ կէս օրէ յետոյ ժամ 1½էն 5։ Թեղարուեստ աշխատութիւնք ի տես են։

Սկիւտար Իճատիէի Ներսէսեան և Երմոնեան վարժարանի երկսեռ ուսանողաց ամավերջի հրապարակային հարցաքննութիւնք պիտի սկսին յուլիս 15ի յառաջիկայ երկուշաբթի օրէն և տեւեն մինչեւ 20 նոյն ամսոյ։

Քննութիւնք տեղի պիտի ունենան առաւօտեան ժամ 1էն 4 ½, իսկ կէս օրէ վերջ ժամ 6 ½էն 10։

Գծագրութիւնք և ձեռագործք ի տես դրուած են։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրբուեցաւ Վեհ. Սուլթանի հրացանակիրներու քարտուղար Ահմէտ էֆէնտիի, արժանաւոր եւ երիցագոյն պաշտօնեայ մը ըլլալուն համար։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Մալթիոյ ընդհանուր դատախազի օգնական Իպրահիմ պէյի, ի վարձատրութիւն իւր բարւոք ծառայութեանց։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ կայս. Խասէքէներու Միրլիվա Ահմէտ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Վեհ. Սուլթանի սննկապետներէն Արիֆ պէյի։

Երրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Ն. Վեհափառութեան սննկապետներէն Պեքիր պէյի ու Ֆարիդ պէյի և Թիւթիւնճի Պաշիի օգնական Լութֆի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Աւրէ Շէյխը զրահաւորին բժիշկներէն դերհազարապետ Ճէմիլ էֆէնտիի և Աւրէ Թէվֆիք մարտանաւուն սպայներէն հարիւրապետ Ալիմ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Շեֆգաթ՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան աբարողապետ Իպրահիմ պէյի կնոջ։

Երկրորդ կարգի Շեֆգաթ՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան աբարողապետի օգնական Ղալիպ պէյի կնոջ։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ

Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշա եւ Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյ երէկ յաջորդաբար կայս. պալատ գնացին եւ ստացան Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Ոստիկանութեան Նախարար Վսեմ. Նազըմ պէյ երէկ կայս. պալատէն վերադառնալուն Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Պերճիական ու հօլանտական դեսպանք եւ հելլենական դեսպանատան գործակատարն ու Գարատաղի գործակատարն երէկ Բ. Դուռն երթալով, յաջորդաբար տեսակցեցան Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին եւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Թուրքերէն Վէգայիէն քաղուած)

Էվգաֆի Նախարարութեան որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, ի Եէնի Պաղչէ պանդուխտներու հիւանդանոցին բժիշկներու ու այլոց թուոյն վրայ յաւելում մը պիտի ըլլայ։ Ըստ այնմ, Սպարապետի Դրան առողջապահական ճիւղի պաշտօնեաներէն դեր-գնդապետ Պէհճէթ պէյ իբրեւ անդամ՝ 500 ղրուշ ամսաթոշակով՝ շաբաթը երկու անգամ եւ ի հարկին ուրիշ օրեր եւս պիտի պաշտօնավարէ նոյն հիւանդանոցին մէջ, Բժշկական վարժարանին ուսուցչի օգնականներէն Ճէմալ էֆէնտի իբրեւ վիրահատ՝ 500 ղրուշ ամսաթոշակով՝ շաբաթը չորս օր և ի հարկին միւս օրերն ալ. Իհսան Մուհիէտտին և Մէհմէտ Ճէմալ էֆէնտիներն ալ՝ 600ական ղրուշ ամսաթոշակով՝ ամեն օր նոյն հիւանդանոցին մէջ պիտի ծառայեն միւս բժիշկներուն հետ։ Դեղագործի պաշտօնն եւս պիտի վարէ Շէրիֆ էֆէնտի՝ 450 ղրուշ ամսաթոշակով։ Այդ ամսաթոշակներն, որոց ընդհանուր գումարն է 2750 ղրուշ, պիտի յաւելցուին Էվգաֆի Նախարարութեան 1307 տարւոյ ելմտացոյցին վրայ։

—Պետական Խորհրդոյ որոշմամբ, որ վաւերացած է կայս. Իրատէով, Պէյշեհրի գաւառակին գայմագամ Ապտուրրահման պէյ դատաստանի պիտի ենթարկուի, որովհետեւ 1306 տարւոյ տասանորդի սրոց վարձակալութեան տրուելու գործին մէջ տէրութեան գանձուն վնաս հասցնող և այլ ընթացից մէջ գտնուած է։

—Սէրվէթ լրագիրը թէեւ ծանուցած էր թէ Այնօրօզի մէջ աւազակաց խումբ մը երեւան ելած է, սակայն տեղւոյն ոստիկանութեան կողմէ Ոստիկանութեան նախարարութեան ուղղեալ տեղեկագրոյ մը համաձայն, այդ լուր անհիմն է, միայն Գարտան Եանի ու Թանաչ անուն անձինք Գարտան Տեմուրէն անուն անձի մը ճերմակեղէններն և անցագիրը գողցած ըլլալով, տեղական կառավարութիւնն այդ երկու մարդերը ձերբակալեր եւ գողօններն ետ առեր է։ Այնօրօզի ոստիկանութիւնը յարած է թէ շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին այդ կողմերը կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

ԿԱՅՍ. ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Կայսերական Թանգարանի նորաշինութիւն նոր կառոյց մասը մի քանի օր առաջ հանդիսաւոր կերպով բացուեցաւ։

Այս շէնքին մէջ զետեղուած են Թանգարանին տնօրէն Համտի պէյի ի Սայտա (Սիդոն) գտած երեւոսնի չափ հին դագաղները որոց շինութիւնը և զարդերը կը յայտնեն թէ Ասորւոց ճարտարութիւնը ի նախնումն յոյժ զարգացած էր։ Սոյն դագաղներու մէջ նշանաւոր է մանաւանդ այն որ կը կարծուի թէ Մեծին Աղեքսանդրի աճիւնը կ'ամփոփէ։ Եւրոպայէն հնախոյզք եկան մասնաւորապէս տեսնելու համար այս դագաղը որ հրաշալիք մըն է. կրնանք ըսել առանց չափազանցութեան որ աշխարհիս եւ ոչ մի թանգարանը տէր է այսպիսի հազուագիւտ և ճոխ հնութեանց։

Ֆրանսացի հնախօս Պ. Ռէյնաք Բարիզէն եկաւ եւ բազում քննութիւններ կատարեց յայսմ մասի։ Ցետոյ վերադարձաւ ի Բարիզ, ուր կը գրաղի այժմ երկարապատում երկասիրութեամբ մը՝ վերոյիշեալ դագաղներու վրայ, որոց վերաբերեալ ամէն ծանօթութիւնները Համտի պէյ հետզհետէ կ'ուղարկէ իրեն։ Այս երկասիրութիւնը, որ մի քանի հատորէ պիտի բաղկանայ, բազմաթիւ լուսանկարներով պիտի ճոխանայ։ Աղեքսանդրի դագաղը միայն երեսուն չափ լուսանկար ունի։

Երկասիրութեան առաջին թերթերն ընդհուպ պիտի հրատարակուին ի Բարիզ։

Ս. ԱՆԴՐԷԱՍ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

Ֆրանսերէն լրագիրք ժամանակէ մ'ի վեր կը խօսին հանգամանքութեան մը վրայ որ բացուած է ի Նպաստ Լատինաց Ս. Անդրէաս եկեղեցւոյն ի Բերա։

Նախ և առաջ մտադիր էին յիշեալ եկեղեցին փոխադրել Գօնդօրտիայի տեղւոյն վրայ, և այս նպատակաւ բանակցութիւնք սկսեր էին այս կալուածի տիրոջ հետ։ Կը յուսացուէր որ այս բանակցութիւնք յաջող ելք մ'ունենան. բայց կալուածատէրը միտքը փոխեց եւ առաջարկեց վաճառել Թատրոնը՝ նորա յարակից շէնքերով և մեծաքանակ գումար մը պահանջեց։ Եկեղեցւոյն մեծաւոր Հ. Մէնթուչիա մերժեց այս առաջարկն ու բանակցութիւնք դադրեցան։

Ցետոյ առաջարկեցին եկեղեցւոյն ճակատը կտրել՝ փողոցը լայնցնելու համար և կորուսեալ մասը շահիլ եկեղեցւոյն ետին գտնուած գետնէն օգտուելով և քովի տունն ալ գնելով։ Բայց կերեւի թէ այս վերջին շէնքին տիրոջ պահանջմունքն ալ անմատչելի են։

Առ այժմ սա միայն ստոյգ է որ եկեղեցւոյն ճակատը պիտի կտրուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Կը յիշուի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը մասնաւոր գումար մը յատկացուցած է մայրաքաղաքիս մէջ ունեցած հիւանդանոցին վերաշինութեան համար։ Ի սկզբան դեսպանատունը որոշած էր փոխադրել զայն ի Շիշլի, որուն համար բանակցութեան մտաւ վախճանեալ առաջին սննկապետ Օսման պէյի հետ, նորա մէկ կալուածը գնելու համար. բայց բանակցութիւնք չյաջողեցան։ Այնուհետեւ գործն անորոշ մնաց ժամանակ մը։ Մի քանի օր առաջ ֆրանսական դեսպան Մօնթեպէլլօ կոմսը վերջնական կերպով որոշեց որ հիւանդանոցը վերաշինուի իր արդէն գտնուած տեղն, այն է ի Թաքսիմ։

Կը կարծենք թէ հիւանդանոցին յարակից կալուածներն ալ պիտի աւելցուին նոր շէնքին վրայ։

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Քեախթէի գայմագամ Մուսթաֆա էֆէնտի տեղեկանալով որ Իպօշ անուն հռչակաւոր աւազակն, որ Արդընիի Չնքուշ գիւղախումբին մէջ կ'ապաստանէր եւ երբեմն կերկէր գիւղախումբին կողմերն եւս կ'անցնէր, կերկէրի Հուտի գիւղն եկած է, գիւղախումբի միւտիրն ոստիկաններով այդ կողմը ղրկեր և ձերբակալել տուեր է այդ աւազակը։ Նոյնպէս ձերբակալուած են Տէրիճան Աշիրէթէն Թամօ անուն եւ Արաբկիրու Սուլը գիւղացի Հասան անուն աւազակները։

—Քարբերդի գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ կուսակալութեան կողմէ տրուած հրամանի մը համաձայն, նահանգին մէկ քանի պաշտօնեաներէն կազմեալ յանձնաժողով մը յաջողած է Կապանի ու Արաբկիրու միջեւ բնակող Տէրիճան ու Աթմա Աշիրէթներու միջեւ եղած թշնամութիւնը բառնալով, երկու կողմը հաշտեցնել եւ գողցուած գոյքերն ու արջառներն իրենց տէրերուն վերադարձնել։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

Անգլիացի ձեռնարկու Պ. Բիլինկ երկրորդ անգամ խնդրած ըլլալով Աքեա Դամասկոսի երկաթուղւոյն շինութեան եւ շահագործման մենաշնորհը, կը լսենք թէ այդ մենաշնորհ վերջնական կերպիւ տրուեր է նմա կայս. կառավարութեան կողմէ։

ՆԱԹԱԼԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

Եւրոպական լրագրաց մէջ կը կարդանք թէ Նաթալի թագուհին յառաջիկայ օգոստոս ամսոյն մայրաքաղաքս պիտի այցելէ։

ԽԱԲԷՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պուքրէշի պաշտօնական լրագրոյն մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Ռումանիոյ սեղանաւորք ամանք այս օրերս խել մը նամակներ ստացած են «մտերմական գեկոյցներ» խորագրով և «Պանք Մէտիտինալ» ստորագրութեամբ։ Այդ նամակներով առաջարկուած է գնել՝ Վոսփորի ծովափանց վրայ Տրքովիլի գրութեամբ շին ուելիք երկաթուղեաց ընկերութեան բաժնետոմսերն, ծանուցանելով միանգամայն թէ աղէկեց մեծաքանակ շահ մը պիտի գոյանայ։»

«Պոլսոյ ռումանական դեսպանատունէն եկած տեղեկութեանց համաձայն, Պոլսոյ Առեւտրական Սենեակը բնաւ տեղեկութիւն չունի Պանք Մէտիտինալ անուն դրամատան մը գոյութենէն և Վոսփորի ափանց վրայ Տրքովիլի գրութեամբ երկաթուղւոյ մը շինութենէն, հետեւաբար այդ նամակներ խաբէութեան նպատակաւ ղրկուած են։ Այս խաբէութեան վրայ մեր փոքր դրամագլխի տէարց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք։»

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, յուլիս 2 ին ժամ 10 էն մինչեւ յաջորդ օրուան ժամ 10 Հալէպի մէջ հնտախտէ տասն եւ ութ մահեր պատահած են եւ Անտիոքի մէջ՝ մէկ։ Ցուլիս 3 ին ժամ 10 էն մինչեւ յուլիս 5 ին ժամ 10 Հալէպի մէջ հնտախտէ տասնեօթը մահեր պատահած են եւ Անտիոքի մէջ՝ երկու։ Ցուլիս 6 ին Հալէպի մէջ հնտախտէ վեց մահեր պատահած են, յուլիս 7ին՝ տասն և մէկ եւ Անտիոքի մէջ մէկ։

Հիճազի կուսակալութեան կողմէ Ներքին գործոց Նախարարութեան ուղղեալ հեռագիր մը եւս կը ծանուցանէ թէ յուլիս 3 ին Մէքքէի մէջ յիսուն եւ մէկ հոգի մեռած են հրնտախտէ եւ ութսուն եւ չորս հոգի՝ զանազան հիւանդութիւններէ։ Մինայի մէջ յուլիս 5 ին՝ քսան երեք, յուլիս 6 ին՝ հարիւր քառասուն և 7 ին հինգ հարիւր յիսուն եւ հինգ մահեր պատահեր են հնտախտէ։

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ

Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհանուր տնօրէն Սըր Էտկար Վինսընդ մէկ քանի օրէն Լոնտոնէն մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Ըստ տեղեկութեանց Թարիքի, գոմիսիոնճը Ցակոբ Հերեան (?) հաստատեալ ի Պոլիս Եարըմ Խան, յուլիս 26էն սնանկացեալ հռչակուած է։

ՈՃԻՐՔ ԱՐԿԱԾՔ ԵՒ ԱՅԼՆ

Նախընթաց օր, Թաթավլայի մէջ, մանկամարդ յոյն աղջիկ մը ինքզինքը ջրհորը նետելով անձնասպան եղաւ։ Բաթինա Բոնասոթավլի—այս էր աղջկան անունը—հազիւ տասնվեց տարեկան էր եւ որբ։ Իր մօրաքրոջ հետ կ'ապրէր, որ կ'ըսեն թէ, շատ խստութեամբ կը վարուէր անոր հետ. բայց անձնասպանութեան շարժառիթն այս չ'երեւիր։ Բաթինա երիտասարդ մը կը սիրէր, որուն հետ չէր ուզեր ամուսնացնել հօրաքոյրն իր քեռաղջիկը եւ նոյն իսկ արգիլած էր նմա իր տունն յաճախել՝ սպառնալով իր քեռաղջիկը դուրս ընել տունէն եթէ յամառէր սիրահարին հետ տեսնուելու եւ խօսելու։ Այս ամուսնութեան համար իր մօրաքրոջ հաւանութիւնն առնելէ յուսահատած, խեղճ աղջիկը որոշեց ինքնասպան ըլլալ։ Անհետանալը նշմարուելուն պէս, ամեն կողմ սկսան փնտռել զայն, եւ քանի մը դրացիք անոր կօշիկները ջրհորին քովէն գտան։ Ճանկաւոր շուան մը իջեցնելով հորը, վեր քաշեցին թըշուառ աղջիկն որ վէրքերով ծածկուած էր, մանաւանդ գլուխը։ Այս տխուր դէպք մեծ սրտայուզութիւն պատճառեց թաղին մէջ, ուր հանրածանօթ էր Բաթինա։ Մանկամարդ աղջկան անձնասպանութիւնն խնամելով սիրահարն, յուսահատութեան բորբոքման մը մէջ, դանակ մը առաւ եւ խոյս տուաւ։ Տակաւին ինչ ըլլալն յայտնի չէ։

—Շաբաթ օրը, երկու Թուրք կիներ ջուր առնել գացեր էին ի Պոլիս Փիրինճի-Սինան փողոցին աղբիւրէն. Ցանկարծ, աղբիւրին քիւը կը փլչի կանանց վրայ, որոց մին անմիջապէս կը մեռնի, իսկ միւսը ծանրապէս կը վիրաւորուի։

—Անցեալ ուրբաթ օր ի Նշան Թաշ ոճիր մը գործուեցաւ, որուն զոհ գնաց տասն եւ հինգ տարեկան պատանի մը՝ Մէհմէտ պէյ, աշակերտ Սուլթանիյէ վարժարանին։

Մէհմէտ պէյ իւր տան պարտիզին դրան առջեւ նստած պահուն, իւր դրացին Պէհճէթ՝ դատարկապորտ չարագործ մը՝ Մէհմէտ պէյի մօտենալով գաւաթ մը ջուր ուզեր և խմելէ յետոյ առաջարկեր է Մէհմէտ պէյի որ երթան ու պարտէզին մէջ գտնուած աղաւնիները տեսնեն։ Նոյն պահուն Պէհճէթ դաշոյն մը հանելով Մէհմէտ պէյի կողը խրեր ու փախեր է։ Մէհմէտ պէյ անմիջապէս մեռեր է։ Պէհճէթ ձերբակալուած ըլլալով, նախնական քննութիւններն աւարտած եւ Պէշիկթաշի ոստիկանութեան կողմէ Կալաթա Սէրայ ղրկուած է։

—Զիհնի Զավուշ անուն մարդն, որ անցեալ իրիկուն ի Բերա Նալի անուն ուրիշ մարդու մը կողմէ վիրաւորուած էր, մեռեր է իւր առած վէրքէն։

—Կիրակի գիշեր գոմիսիոնճի Մելքոն անուն մարդ մը, բնակեալ ի Պոլիս Պալըք Բազար Արսլան խան, յանկարծամահ եղաւ։

—Նախընթաց օր, Ասիական երկաթուղեաց ընկերութեան յատուկ մավունա մը, որ վաճառականի ապրանք բեռցած Հայտար-Փաշա կերթար, հոսանքէն մըղուելով բաւական հեռացաւ։ Նոյն պահուն անկից կանցնէր Մախսուսէի Բիւլպուլ շոգենաւը. Նաւապետը տեսնելով որ այդ մավունային մէջ գտնուող անձինք օգնութիւն կը խնդրեն, ամիջապէս այդ մավունան շոգենաւին ետին կապեց և նաւահանգիստ բերաւ։

—Խասգիւղցի Քայթանճը Նիսիմ անուն հրեայ մը կիրակի գիշեր նոյն գիւղին Նաւամատոյցին մօտ ծով մտնելով լոգանալու պահուն խղդուեցաւ։ Քիչ յետոյ դիակը ծովէն հանուելով յետ քննութեան թաղուեցաւ։

—Ի Ճիպալի Լոյտի շոգենաւային ընկերութեան ածուխի մթերանոցին կողմնակի պատը երէկ ժամ 5ին յանկարծ փլչելով վնասեց իւր կիցը գտնուած ուրիշ մթերանոցի մը։

Անցեալ ամիս, յիշելով ծխախոտի Րէժիի մայիս ամսուան հասոյթներն, որք 175 000 անգլ. ոսկի էին, ըսուեցաւ թէ այդ հաստատութեան հիմնարկութենէն ի վեր ոչ մէկ ամիս այդքան բարձր հասոյթ գոյացած էր. Վերջին յունիս ամսոյ հասոյթք աւելի շատ եղած են, այսինքն 177 000 օսմ. ոսկի, մինչդեռ անցեալ տարւոյ նոյն ամսուան հասոյթք էին 163 հազար օսմ. ոսկի։

—Հելլենական կառավարութիւնը Ս. Փրկչեան պատուանշանի երկրորդ աստիճանը նուիրած է Նիկիոյ մետրապոլիտ Տ. Երոնիմոսի։

—Գասըմփաշայի կուսակալը քննական պտոյտ մը ելած ըլլալով, անցեալ երկուշաբթի օր Թաթայ գաւառակը ժամաներ է։

—Երէկ Օտեսայէն մայրաքաղաքս եկան 130 հրեայ գաղթականք, որք վաղը Եաֆա պիտի ուղեւորին։

Նոյնպէս երէկ Վառնայէն մայրաքաղաքս եկան 43 տնուոր գաղթականք, որք բնակութիւն հաստատելու համար որոշեալ տեղերը պիտի ղրկուին վաղը։

—Կայս. Թիկնապահ Մէհմէտ պէյ, որ Վեհ. Սուլթանին կողմէ Միքատոյին նուիրեալ արաբական նժոյգները տարած էր, երէկ մայրաքաղաքս ժամանեց Ճափոնէն։

—Անգլ. դեսպանուհի Լէտի Հուայդ երէկ իրիկուն եւրոպական կառախումբով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս ի Կաշթէյն, ուր կը գտնուի անգլիական դեսպան Սըր Ուիլեըմ Հուայդ։

—Ռուսական շոգենաւային ընկերութեան Նախիմով շոգենաւը, զոր Օտեսայէն եկող մեքենագէտներ նորոգեցին հոս, վաղը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս սկսելու համար իր ուղեւորութիւնները Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստները։

ՆՈՐ ԳՐԱՏՈՒՆ

Եւնի Ջամիի Ճամլէլի Խան Թիւ 7

Թէ հայերէն և թէ թուրքերէն ամեն տեսակ գրենք պատրաստ կը գտնուին. գաւառներէ ղրկուած յանձնարարութիւնք եւս ճշդութեամբ կը կատարուին գոհացուցիչ պայմաններով։

4—20

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՅՈՒԼԻՍ 20 ԹՈՒԱԿԱՆԱՒ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զարեւիչը յուլիս 17ին Թոմսք հասաւ։

—Կայսերական ուքազ մը կը հրամայէ՝ 1892 յունուար 1ին, Սեւ ծովու նաւա-

տորմին Նաւաստեաց վրայ 7րդ զօրաբաժին մը աւելցնել, որ Նաւազ պիտի հայթայթէ Եշխտ... անուն գրահաւորին, չարժուն Նաւարանի մը, երկու փոքրիկ մարտանաւերու, չոգենաւու մը եւ փոխադրանաւու մը համար որք շինուելու վրայ են։

— Անենքով զօրավար արձակեցաւ անդրկաւկասեան երկաթուղւոյն տնօրէնութեան պաշտօնէն եւ պետական խորհրդոյ անդամ անուանեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փեթերսպուրկէ կը հաղորդեն առ Տէյլի Քրոնիքլ թէ ռուս Նաւատորմին ամ...ք հրաման ընդունեն են Փրանսական Նաւատորմին Ռուսիա գտնուած պահուն քաղաքական բանախօսութիւն չընել։ Նմանապէս, Զարը Ներկայ չպիտի գտնուի եղեր Փրանսական Նաւատորմին ի պատիւ տրըուած հացկերոյթին։

— Լրագիրք Ռիվըր Փլաթա Պանք դրամատան պարտքը չորս միլիոն անգլ. ոսկի կ'ենթադրեն և գոյքը 6 միլիոն ոսկի։

ՓՈՐԹՈՒԿԷԶ ԼՈՒՐԵՐ

Անծիզդ է այն լուր թէ անկարգութիւնք պատահեր են ի Փորթօ։ Եղածն այս է. մէկ քանի գործաւորք խնդրեցին կառավարութենէն որ իրենց պանքանոտներու փոխարէն մետաղադրամ տրուի, որ անմիջապէս կատարուեցաւ. քանի մը վէճեր ծագեցան պանքանոտներու փոխանակութեան պահուն, բայց ոչինչ կարեւոր։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ

Կայսերական Հօհէնցօլըրն զբօսանաւը կէս գիշերին Պէօտօէ հասաւ։ Երկուշաբթի առաւօտ Վիլհէլմ կայսր սպայներու ընկերակցութեամբ պտոյտ մ'ըրաւ Լօէպոդալագէնի բարձունքն, ուստից նաւ մտաւ։ Վաղն առաւօտ Հօհէնցօլըրն ճամբայ պիտի ելնէ դէպի Թրէօմզօ, շարունակելով կայսերական պտոյտն սկանտինաւեան Թերակղզւոյն ծովեզրը։

ՓՐԱՆՍԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Փ.) Փրանսայի նախկին արտաքին գործոց նախարար Պ. Ֆլուրէնս ստանձնեց Նաւփէնալ լրագրոյն տնօրէնութիւնն, որուն նպատակը պիտի ըլլի հարուածել Պ. Ռիպոյի արտաքին քաղաքականութիւնը։

(Փ.) Անծիզդ է այն լուր թէ Փրանսական նաւախումբը Բրոնշթատէ վերադարձին Քիլ (Գերմանիա) պիտի երթայ։ (Արդէն այսպիսի անտեղի զրոյցի մը ելած ըլլալը նոյն իսկ Փուռնիէի Գործակալութենէն կ'իմանանք։ Ծ. Խ.)

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 9 Յուլիս

ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՔ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	108	7/8
3 » Բարիզի »	23	25

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

Երկէ երկայ գոց (Միաց. Ա. Շէր.)	20	08
Բերայի մէջ	—	—
[illegible]	20	08
[illegible]	20	08 1/2
Թանզիմաթէ Օսմանիէ երկէ երկայ	79	18
» » [illegible] 5%	—	—

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՔ

Փոխառութիւն A Սէրի	43	1/4
» B »	23	5/8
» C »	20	08

[illegible]

[illegible]	4	43
[illegible]	8	36
[illegible]	5	28
[illegible]	4	26
[illegible]	15	12
[illegible]	590	
[illegible]	71	1/4
[illegible]	151	

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՔ

Օսմանեան ոսկի	100	
20 Ֆրանքնոց	87	1
Անգլիական ոսկի	109	35
Մարք (գերմանական ոսկի)	106	20
Իմփէրիալ	89	20
Քրիմիկ	51	10
Պուլղի Թղթադրամ	8	34
Մեճ. արծաթ. (ամբղջ)	108	3
Հինդնոց	103	
Մեթալիք	101	
Թաափիկ	19	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	7	

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 20 Յուլիս, ժամ 3 վայր. 21 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 3%	93	17
» » 4 1/2%	105	85
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սէրի Դ.	18	67
Օսմանեան երկաթուղի	71	
» Բէժիի բաժնեթուղթ	353	75
Պանք Օթօման	570	
Սօսիէթէ ժէնէրալ	—	—
Գրէտի Լիոնէ	806	25
Իտալական Ռանթ 5%	91	
Հելլենական 5% (1884)	425	
Բրիօրիթէ Թիւրք (1890)	420	
Եգիպտական միացեալ	488	75
Պանք տը Բարի	780	
Օսմ. մաքս. արժէթուղթ	451	25
Ռիօ Թինթօ	559	68
Մեռիտիոնօ	650	
Օսմանիյէ (Օսմանեան քօնսոլիտէ)	368	75
Զեք Լոնտրայի վրայ	25	24

Լոնտրա, 20 Յուլիս, ժամ 6 վայր. — երեկոյ

Անգլ. քօնսոլիտէ	95	5/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	18	7/16
» » » Ա.	43	1/4
» » » Բ.	23	5/8
» » » Գ.	18	7/16
Փոխառութիւն 1877	—	—
Պանք Օթօման	12	11/16
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէյէ)	96	1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	91	7/8
Ռիօ Թինթօ	22	1/8
Ցեմենիդ (Փոխառ. Իտալիա)	102	3/4
Հելլենական 5%	84	
Մօնոբօլ »	64	
Իտալական 1890	97	7/16

Այտընի երկաթուղի	22	
Գասապայի երկաթուղի	16	1/2
Փոխանակութիւն [illegible]	25	475

Վիեննա, 20 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Օսմանեան երկաթուղի	34	
» Բէժիի բաժնեթուղթ	163	
Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	117	85
» Բարիզի »	46	52

Պերլին, 20 Յուլիս, ժամ — վայր. —

Փոխանակութիւն Լոնտրի վրայ	20	30
» Բարիզի »	80	20
Ռուսլ Թղթադրամ	220	75
Օսմանեան երկաթուղի	72	70
Օսմանեան քօնսոլիտէ Սէրի Դ.	18	40

ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆ
ԲԵՐԱՅԻ ՆԱՐԵԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

—o—

Այս կիւրակէ օր տեղի ունեցաւ Բերայի Նարեկեան վարժարանի մրցանակաց և վկայականաց բաշխման հանդէսն Արուեստանոցի հանդիսասրահին մէջ, որ պատշաճապէս զարդարուած էր։

Հանդիսավայրին առաջակողմն յատկացուած էր պաշտօնական մարմնոց, որոցմէ կերեւէին Ուսումնական Խորհրդոյ կողմէ, Ատենադպիր Մեծ. Պօղոս էֆ. Քէրէստէճեան և կրթական Տեսուչ Մեծ. Կարապետ էֆ. Իւթիւճեան, քահանայից դասու մեծամասնութիւնն, Թաղ. խորհրդոյ անդամք և կրթական խնամակալութեան Ատենապետ Վսեմ. Օհան էֆէնտի Պաղտատլեան։ Հանդիսին կը նախագահէր Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ Իւթիւճեան։ Երկսեռ ընտրեալ բազմութիւն մը գրաւած էր սրահն։

Հանդէսը բացուեցաւ կայս. Համբէյէ քայլերգովն որուն յաջորդեց հայերէն ճառ մը զոր կարդաց շրջանաւարտներէն Պ. Գրիգոր Բամպուքճեան, որ իւր և իւր ընկերաց հրաժեշտը մատոյց Թաղ. խորհրդոյ և Խնամակալութեան և նոցա յոգնավաստակ Ատենապետներուն, որք անձնուիրաբար աշխատած էին վարժարանին յառաջդիմութեան։ Նոյնպէս իւր հրաժեշտի ողջոյնին հետ երախտագիտական անկեղծ զգացումներ արտայայտեց առ իւրեանց Տնօրէնն և ուսուցիչս։

Այս ճառին յաջորդեց երկձայն երգ մը, որմէ յետոյ տնօրէն Միլտոն էֆ. Սեբովբեան բեմն ելլելով կարդաց վարժարանին տարեկան տեղեկագիրն, յորում գլխաւորաբար յիշեց թէ ինչ ուսմանց պարապած էին աշակերտք, ի՛նչ ջանքեր եղած էին աշակերտաց բարւոք դաստիարակութիւն մը տալու համար, ինչ ծրագրով և ուղղութեամբ ընթացած էր վարժարանն. ապա աւելցուց թէ քառամսեայ քննութեանց տեղեկագիրն արդէն մատուցուած լինելով Ուսումն. Խորհրդոյ, գոհանակութեան արժանացած էր. իսկ տարեկան քննութիւնը ցոյց կուտար կատարելապէս աշակերտաց յառաջդիմութիւնն։ Ցաւ յայտնեց միայն որ ծնողքներէն ոչ ոք եկած էր քննութեանց։

Տեղեկագիրը կ'աւետէր ծնողաց թէ այս տարի Նարեկեան վարժարանը վեց շրջանաւարտներ կ'ընծայէ ազգին, առաջին անգամն լինելով։ Ապա շնորհակալութիւն յայտնեց Պատ. Թաղ. Խորհրդոյ եւ Պատ. Խնամակալութեան Վսեմ. Ատենապետ էֆէնտիներուն։

Ապա բեմն ելաւ վարժարանին ամենէն յառաջադէմ աշակերտն, Պ. Յակոբ Ոսկանեան, եւ կարդաց Թուրքերէն ճառ մը, ուր պարզեց կրթութեան կատարած դերն մարդկային ընկերութեան մէջ, իւր երախտագիտութիւնն յայտնեց առ Պատ. Թաղ. Խորհուրդն և մասնաւորապէս առ Ատենապետն Վսեմ. Յովհ. էֆէնտի Նուրեան, առ Պատ. Խնամակալութիւնն եւ նորա Ատենապետն Վսեմ. Օհան էֆէնտի Պաղտատլեան, եւ տնօրէնին եւ ուսուցչաց և վերջացուց մաղթանօք վասն Վեհ. Կայսեր։ Հանդիսականք ծանակցեցան մաղթանաց և ծափահարեցին։

Ասկէ վերջն երգուեցաւ Թուրքերէն երգ մը, յետ որոյ բաշխուեցան Ե. Դ. և Գ. կարգաց մրցանակներն, որոց առաջինն ստացան Ե. կարգէն, Պ. Մերոն Աբրահամեան եւ Իտարէճեան, Դ. կարգէն, Պ. Դաւիթ Կարապետեան եւ Պ. Վահան Մկրեան, Գ. կարգէն, Պ. Մուրատ Նազարէթեան, և Պ. Գարեգին Ենովքեան։

Այս մրցանակաց բաշխմանէն վերջն ընտելարանի փոքրիկ աղջկունք իրենց ուսած մանկավարժական երգերէն երկու գողտրիկ երգեր եղանակեցին։

Պ. Մկրտիչ Ուզուրլեան կարդաց գաղղիերէն ճառ մը, կրթութեան կարեւորութեան վրայ։

Յետ այսորիկ բաշխուեցան Բ. և Ա. կարգաց և ընտելարանի աշակերտաց մրցանակներն, որոց առաջինն ընդունեց Բ. կարգէն Պ. Սիմոն Պետրոսեան, Պ. Յակոբ Գարամինասեան, Օր. Աննիկ Քիւրքճեան. իսկ Ա. կարգէն Օր. Արմենուհի Խորխոռունի եւ օր. Մարիամ Պէտիկեան։ Նոյնպէս առաջին կարգի աշակերտներէն ուշիմ պատանի մը, Պ. Խաչիկ Ալեանաքեան արժանացաւ ծափահարութեանց և մրցանակի։ Իսկ Պ. Էրնէսթ Ուիլեմս, անգլիացի ծնողաց որդի, 6 գօ հունակութեան նամակի փոխարէն կ'ստանար մրցանակ մը։

Սոյն աշակերտ իւր կարգին՝ լաւ ուսած էր հայերէն լեզուն, կրօնքն, Սրբազան պատմութիւն, Թուաբանութիւն և Երագիտութիւն. Պ. Էրնէսթ Ուիլեմս անգլիացի լինելով այսքան յաջողակութիւն ցուցուցած լինելուն ծափահարութեանց արժանացաւ։

Կրթական խնամակալութեան ատենապետ Վսեմ. Օհան էֆէնտի Պաղտատլեան, որ մեծ ջանք եւ գորով ունի վարժարանին սանուց և նոցա յառաջդիմութեան համար, ոսկեզօծ ծանրագին գիրք մը նուիրած էր վարժարանին ամենէն յառաջադէմ աշակերտին ընծայուելու համար, որ տրուեցաւ Պ. Յակոբ Ոսկանեանի։

Յետ սոյն մրցանակաց բաշխման, երգեցիկք եղանակեցին «Զուարթ է օրս». ապա բաշխուեցան շրջանաւարտից վկայականներն տնօրէն էֆէնտիի միջոցաւ։ Ահա սիկ շրջանաւարտից անուանքն.

Պ. Յակոբ Ոսկանեան
« Գրիգոր Բամպուքճեան
« Մկրտիչ Ուզուրլեան
« Յովհաննէս Խաչատուրեան
« Երուանդ Մարգարեան
« Հրանտ Մարգարեան

Վկայականաց բաշխման միջոցին բուռն ծափահարութիւնք կը լսուէին։

Յետ այսորիկ տնօրէն էֆէնտին զգածեալ շեշտերով գեղեցիկ խրատականներ ուղղեց առ շրջանաւարտս, մաղթեց բարւոք ապագայ իւրեանց Նոր կեանքին համար։

Յաւարտ հանդիսին, Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն խօսեցաւ կըրթութեան պէտքին, աշակերտաց պարտաւորութեան և ծնողաց այն դատապարտելի անտարբերութեան վրայ, որոց համար գանգատած էր տնօրէն էֆէնտին իւր տեղեկագրին մէջ հարցաքննութեանց առթիւ. ապա ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր շնորհակալութիւն յայտնեց ձեռք բերուած այս արդեանց համար՝ առ Պատ. Թաղ. Խորհուրդն, առ Պատ. Խնամակալութիւնն, առ ուսուցիչս, խրատեց շրջանաւարտներն ուսումնական լինելէ զատ իբր բարոյական մարդ ապրիլ։ Գեր. Իւթիւճեան խօսքն աւարտեց բարեմաղթութեամբք առ Վեհ. Սուլթանն։

Հանդէսն որ սկսած էր ժամ 7ին, աւարտեցաւ ժամ 9ին։

Հանդիսականաց ցրուելէն յետոյ, շրջանաւարտք խորհրդարան առաջնորդուելով վերջին խրատ մ'ալ լսեցին Նարեկեան վարժարանի նախկին խնամակալութեան ատենապետ Յարութիւն էֆէնտի Մէրիէմզուլէեն, ի ներկայութեան Պատրիարքական փոխանորդ Ս. Հօր, կրթական տեսչին, քահանայից եւ ուսուցչաց մեծամասնութեան։

ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԵԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Այս կիրակէ տեղի ունեցաւ ի Բերա, Հայ Հռոմէականաց Լուսաւորչեան Ուսումնարանին պարգեւաբաշխութեան հանդէսն ընդ նախագահութեամբ Ազարեան Պատրիարքին և ի Ներկայութեան պատրիարքական փոխանորդ Կարապետ եպիսկոպոս Արսլանեանի, Եգիպտոսի առաջնորդ Բառնաբաս եպիսկոպոս Աքչէհիրլեանի, Վսեմ. Արիստակէս էֆէնտի Ազարեանի, հասարակութեան երեւելեաց, աշակերտաց ծնողաց, և խնամակալութեան անդամ Տիգեան Սարգիս պէյի, Գարագաշ Կարապետ և Թէրզեան Թովմաս էֆէնտիներու։

Նախ և առաջ Թէրզեան էֆէնտի համառօտ տեղեկագիր մը կարդաց. աշակերտք ոմանք հետղհետէ կարդացին Թուրքերէն, հայերէն, Փրանսերէն եւ գերմաներէն ճառեր։

Յետոյ սկսաւ պարգեւաբաշխութիւնը։

Պատրիարքը և Վսեմ. Արիստակէս էֆէնտի ընծայներ պարգեւեցին յառաջադէմ աշակերտաց՝ Պ. Պետրոս Թէրզեանի, Պ. Լեւոն Համամճեանի (որդի Վսեմ. Սարգիս էֆ. Համամճեանի) և Պ. Յովսէփ Սինանեանի եւ այլոց։

Պարգեւաբաշխութենէ յետոյ Ազարեան Պատրիարք բանախօսութիւն մ'արտասանեց զոր աւարտեց մաղթանօք վասն Վեհ. Կայսեր։

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

(Թիֆլիզէ յատուկ թղթակից)

Ինչպէս յայտնի է, ռուսները առեւտրական մեծ յարաբերութիւններ ունին Թիւրքիայի, Պարսկաստանի, Խիւայի, Բուխարայի և Եապոնիայի հետ. բայց այդ յարաբերութիւնները մեծ դժուարութիւնների են հանդիպում այն պատճառով, որ ռուսաց գործակալները չեն իմանում արեւելեան լեզուները, իսկ դրանից աճագին վնաս է հասնում ուղղակի ռուսաց առեւտրին և ռուս վաճառականները չեն կարողանում մրցել գերմանական և անգլիական վաճառականների հետ, որոնց գործակալները ուսումնասիրած ունին արեւելեան լեզուներն և վերոյիշեալ երկիրներում ապրող ժողովուրդների ճաշակն ու բնաւորութիւնը։ Այդ հանգամանքն աչքի առաջ ունենալով, մայրաքաղաքի թերթերի ասելով, ռուսաց առեւտրական շրջաններում խնդիր է յարուցուած առեւտրական ուսումնարաններում արեւելեան լեզուների դասեր մտցնել, որպէս անպարտադիր առարկաներ բոլոր աշակերտների համար, բայց պարտադիր այդ աշակերտներից նրանց համար, որոնք նպատակ ունին տեղ ստանալու առեւտրական գործակալութիւնների մէջ արեւելքում։

— Մայրաքաղաքի թերթերի ասելով, մտադրութիւն կայ առաջիկայ ուսումնարանական տարուց շատ գիմնազիոններում արհեստներ մտցնել։ Սկզբում աշակերտներն կը սովորեն կազմարարութիւն, հատաղձագործութիւն և ճախարակագործութիւն։ Արհեստների ընտրութիւնն աշակերտների ցանկութեանն է վերապահուած։

— Մայրաքաղաքի թերթերն հաղորդում են, որ Կերչում (Ղրիմում) նաւթային հարուստ աղբիւրներ են գտնուած։

— Ստոյգ աղբիւրներից տեղեկացանք, որ Թիֆլիզում հրատարակուող «Նօվօէ Աբազրենիէ» ամենօրեայ ռուսերէն լրագրի խմբագրութիւնն անցնում է հայազգի իշխան Կոնստ. Թումանեանի ձեռքը։ Այս թերթի պաշտօնական խմբագիրը ներկայումս Պ. Ռոսպենսկին է, բայց, ինչպէս յայտնի է, նա իսկապէս խմբագրում է յայտնի հրապարակախօս Պ. Ն. Նիկոլաձէն, որ թերթի գլխաւոր աշխատաւոր եւ միանգամայն նրան հոգի և ուղղութիւն տուողն է։ Իշխ. Կ. Թումանեանը «Նօվ. Աբազրենիէ» վերցրել է ներկայ տարուայ յուլիս 1-ից խմբագրելու, որի համար նա ամսոյս 18-ին գըրաւոր պայմանագրութեամբ պարտաւորւում է Պ. Նիկոլաձէին վճարել 20 հազար րուբլ։

— Թիֆլիզի օրիորդական գիմնազիոնում այս տարի աւարտել են Է. դասատան ուսման ընթացքն ընդամենը 76 աշակերտուհի։ Ըստ դաւանութեան, աւարտողների թիւն հետեւեալն է, 53 ռուսադաւան, 16 հայադաւան, 1 լիւտերական, 2 կաթօլիկ, 1 մահմեդական և 3 հրէուհի։

Նոյն գիմնազիոնի Ը. լրացուցիչ դասատանը անցել և ուսուցչուհիների վկայական են ստացել ընդամենը 54 օրիորդ, որոնք ըստ դաւանութեան բաժանվում են այսպէս՝ 36 ռուսադաւան, 10 հայադաւան, 2 լիւտերական, 6 կաթօլիկ։

Առաջ ենք բերում ուսուցչուհու վկայական ստացած հայ օրիորդների ցուցակը 1) Հ. Մուրթաթեան, 2) Ա. Ամատունի, 3) Օ. Առավնեան, 4) Ն. Սունդուկեանց, 4) Օ. Թումունազեան, 5) Շ. Տէր-Նիկողայոսեան, 6) Եղ. Բաղբէուկ Մելիքեան, 7) Մ. Զավախեան, 8) Ե. Տէր-Ղուկասեան, 9) Ա. Թուլայեան և 10 Ա. Տէրունեան։

— Նօվ-Աբազրենիէ լրագիրը իբրեւ քաղաքում պտըտող լուր, հաղորդում է, որ մտադրութիւն կայ Թիֆլիզում հրատարակել մի նոր ռուսերէն թերթ։ Նոր թերթի հրատարակիչը կը լինի իբրեւ թէ Պ. Ես. Փիթոյեանը. իսկ խմբագիրը Քաղաքային Վարչութեան անդամ Պ. Պ. Իզմայլեանը։

— Յունիս 18-ին Թիֆլիզ եկաւ յայտնի երաժշտապետ Անտօն Ռուբէնշտէյնը։ Նոյն օրը երեկոյեան յարգելի հիւրը այցելեց Թիֆլիզի ժողովարանը, ուր նա բաւական ժամանակ մնաց ուշադրութեամբ լսելով սախական երաժշտութիւնը։ Ամսոյս 21-ին ուրբաթ երեկոյեան Ռուբէնշտէյնի տաղանդը յարգողները նրա պատուին մի փառաւոր ճաշկերոյթ տուին Վերայի «Վագա» կոչուած այգւում։ Պ. Ռուբէնշտէյնը Թիֆլիզից ուղեւորելու է Կօջօր ամարանոցը, ուր մտադիր է մնալ ամբողջ ամառը իւր որդու հետ։

ՆԱՄԱԿ ԱՆԳԼԻԱՅԷ

Լիվըրփուլէ ի Չեսդըր. — Պտոյտ մը քաղաքին պարիսպին վրայ. — Խանութներու տարօրինակ դիրքն. — Մայր եկեղեցին. — Տի գետն. — Մանչ տոմսակավաճառք։

(Շար. և վերջ. տես թիւ 8910.)

Պարիսպին ամբողջ շրջանն անգամ մը կատարելէ վերջ՝ վար կ'իջնենք անոր տեսնելու համար քաղաքին ամենէն հին և հետաքրքրական մասերէն մին։ Չեսդըրի գլխաւոր փողոցներէն միոյն մէջն ենք. տուներն ու խանութներն հին անգլիաւոր ձեւով են շինուած. իսկ մեզ համար ամենէն տարօրինակ բանն էր տեսնել խանութներն փողոցէն յարկ մը վեր. փողոցին երկու կողմն կը տեսնենք սանդուխներ, որոցմով վեր ելլելով կը հասնինք բուն խանութներու առջեւն՝ գոց անցքի մը մէջ։ Այս անցքը կրնանք համարել բարձրացեալ փողոց մը, ըստ որում ամեն ոք ազատ է շրջիլ անդ առանց խանութներէն առեւտուր ընելու։ Այս անցքերու տեսքը շատ կը զուարճացնէ նորեկ այցելուն. կը հասկընանք անշուշտ թէ մեծ վաճառատան մը վերնայարկը ելլելուն հետ կարելի չէ բաղդատել այս։ Չեսդըրի մասնաւորութիւններէն մին կը համարուի այս։ Դալով խանութներու կառուցման այս տարօրինակ սովորութեան ընդունելուն, չէք ի՛նչ բացատրութիւն զոր աւելի դիւրամարս գտնենք, ըստ որում տարբեր անձերէ տարբեր բացատրութիւններ կը ստանանք։ Ըստ ոմանց, անձրեւոտ որպէս և տաք օրերու մէջ յաճախորդաց հանգստութեան համար են շինուած սոյն տարօրինակ փողոցներ, ըստ այլոց՝ պարզապէս հռովմէական սովորութեան մը պահպանումն է այդ։

Չեսդըրի մայր եկեղեցին գեղեցկութեան մասին չկրնար մրցիլ կարծենք ուրիշ նշանաւոր եկեղեցեաց հետ. այդ պակասը սակայն կը լեցուի իր դարաւոր հնութեամբը։ Չեսդըր եղած է նշանաւոր կեդրոն մը Քրիստոնէութեան եւ այս մայր եկեղեցին ունեցած է Անգլիոյ ամենէն նշանաւոր կրօնաւորներն։ Շէնքն արտաքուստ ինքնախօս վկայ մ'է հնութեան եւ նաեւ անցեալ փառաց. նորոգութեան ենթարկուած է չորս անգամ, այնպէս որ խնդիր է թէ չէնքին ո՛ր մասն երբեք տեսած է դարեր։ Կը տեսնենք քանի մը հին եւ պատուաւոր դրօշակներ որոց յիշատակութիւնը կը գտնենք պատմութեան ամէն ընդարձակ գրքի մէջ։ Այս դրօշակներն կը վերաբերին այն քաջարի գունդին որ վճռեց Քանատայի ապագային Ուոլֆի գալուստին ռազմագիտութեան։ Եկեղեցւոյն դանդաղ առաջնորդն մասնաւոր շեշտերով կը պատմէ այցելուին այդ անցքը, իբրեւ անգլիացի մը յանկարծ հպարտանալով այդ պատերազմին յաջողութեանը համար։ Մեծ եւ հոյակապ շէնքերու մասին չկրնար պարծիլ Չեսդըր. ունի սակայն ի մէջ այլոց երկու փառաւոր պանդոկներ և ընդարձակ զօրանոց մը։ Զօրաց մի քանի գունդեր շարունակ կը մնան ի Չեսդըր, եւ արդարեւ քաղաքին մէջ շրջագայած ատենդ միշտ կը հանդիպիս կարմրազգեստ զինուորին. կարծեմ թէ զինուորական կայան մ'է Չեսդըր, եւ այսու պահած կ'ըլլայ իր աւանդական կարեւորութիւնն իբրեւ զինուորական կեդրոն։

Տի գետն կ'անցնի քաղաքին ճիշդ քովէն. այս գետն հրապոյր մ'է այցելուին. փոքրիկ վճարումով մը կարելի է վարձել նաւակ եւ ամբողջ օրը գետին վրայ նաւարկելով անցունել, տեսնելով միանգամայն ափանց վրայ գտնուած հնութիւններն, որպէս եւ նորակառոյց գիւղերն եւ դղեակներն։ Ամէն բան պարզ եւ դիւրին ընծայելու համար իւրաքանչիւր նաւակի առաջակողմն վրայ խոշոր գրերով նշանակուած են վարձու այլ եւ այլ գներըն, այնպէս որ մէկ աչքի տէր անձի մը համար իսկ խաբուիլ անկարելի է։ Քաղաքին ճիշդ քովն՝ պարիսպին ծայրը կայ ընդարձակ տափարակ գետին մը որ միշտ լաւ խնամով կը պահուի մարմնամարզական այլ եւ այլ բացօթեայ խաղերու համար. այդ գետինն սակայն գլխաւորաբար պահուած է ձիարշաւի համար. ըսին ինծի թէ Չեսդըրի տարեկան ձիարշաւք Անգլիոյ նշանաւոր ձիարշաւներու կարգէն են. առ այս համզուիլ շատ դժար չէր, զի կը տեսնենք թէ հանդիսականաց համար ընտիր դիտարաններ և այլն պատրաստուած են եւ առանձ կ'ենթադրենք թէ իրօք նշանաւոր բան մը ըլլալու է Չեսդըրի ձիարշաւն։

Չեսդըր ունի թրամուէյի միակ գիծ մը որ երկաթուղւոյ կեդրոնական կայարանէն կ'երկարի դէպի մօտակայ արուարձան մը, անցնելով քաղաքին պարսպապատ մասին մէջէ. Այս թրամուէյի կառքերէ միոյն դուրսը հազիւ թէ քանի մը վայրկեան տեղս գրաւած էի եւ ահա ինծի կը մօտենայ տղայ տոմսակավաճառն. Չեսդըրի մէջ միայն տեսած եմ այս. անչափ տարօրինակ երեւցաւ այս որ կը փորձուիմ հարցնել դեռատի տոմսակավաճառին թէ ի՞նչ տեսակ սովորութիւն մ'է այս. պատասխանը գոհացուցիչ էր. թրամուէյի այս գծին վրայ ճամբորդութիւն խիստ աննշան է. չափահաս տոմսակավաճառի մը օրական վարձքը բնականաբար տղայ տոմսակավաճառի մը օրականէն աւելի պիտի ըլլայ, ուստի եւ խնայողութեան համար ընդունած են այս կերպը, որ թուի թէ լաւ կը ծառայէ նպատակին. աչքը բաց մանչ մ'էր մեր տոմսակավաճառն եւ երբ տեսաւ օտարական մը ըլլալս, ինծ մօտենալով սկսաւ տեղեկութիւններ տալ քաղաքին այլ և այլ մասանց վրայ։ Լսածիս նայելով 12-15 տարեկան մանչեր միայն կը գործածուին աստ իբրեւ տոմսակավաճառ թրամուէյի սոյն գծին վրայ։

Չեսդըրէ միայն քանի մը վայրկեան հեռուն կը նշմարենք Իթըն Հօլ՝ Ուէսթմինիսթըրի դուքսին հոյակապ բնակարանն, ուր կ'երթանք զալ անգամ այցելելով միանգամայն Պ. Կլատսթոնի պատմական բնակարանն ի Հաւարտըն։

ԱՐՄԷՆ ԳՆՈՒՆԻ

ԱԶԴ

Պ. Բալֆօրալօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ՝ իրենց նորաձեւութեան վաճառանոցը փոխադրած են ի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 345, Պոն-Մարշէի դիմաց։ Այս առթիւ ամեն տեսակ նիւթոց վրայ կարեւոր զիջեր կատարուած են։

20—25

ՍԵՄՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿՕՇԿԻ

Արանց, կանանց եւ տղայոց համար

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ

Մ. ՄԱՐԻԱՆՕ

Ղալաթիա, Եէր ալթը ճամիի զարանթինա փողոց, թիւ 12

և ի Պոլիս, Ֆինճանճըլար եօգուշու թիւ 20 Արեւելեան Շուկայ.

և ի Պոլիս Պահչէ քաբու, Համիտիյէ ճատտէսի թիւ 38

Սոյն նորահաստատ վաճառատան մէջ յոյժ ընտիր և հաստատուն կօշիկներ սովորականէն շատ աւելի աժան գներով կը պատրաստուին, զորս գործածողը յոյժ գոհ պիտի մնան, ստանալով այնքան դիւրութիւն և դիմացկուն ապրանքներ, որքան չէ կարելի գտնել Եւրոպայէ բերուած կօշիկներու քով։

257 15—15

Հրատարակուեցաւ 6րդ թերթն Սիմոն Գարամանճեանի հայ լեզուի բառարանին։

Քօրաչիւիւ. փւալէպի և բեննոյ խէժի գըգռիչ ներգործութիւնը ստամոքսի, ընդերաց և երիկամանց վրայ, հետզհետէ անգործածելի կը դարձնէ այդ դեղերն՝ երկարատեւ բորբական հիւանդութիւններն և ծերերու միզանցքաբորբոքումը դարմանելու համար. Բժիշկներու ընդունած դեղն է Սանթալ Միտին. հոտ անուշ է, ազդեցութիւն մեղմ և արագ, և կը բըժշկէ մէկ քանի օրուան մէջ, առանց խանգարելու մարսողական խողովակներն, այնպիսի հիւանդութիւններ որք շաբաթներով դարմանի կը կարօտէին։

ՄԻՀՐԱՆ ԷՖԷՆՏԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ

Փոխադրած ըլլալով իւր գրասենեակն Կալաթա Քիւրէքճիլէր փողոց, Քիւչիւք Տէյիրմէն խան թիւ 1 սենեակը, պատրաստ է ընդունիլ ամեն տեսակ դատական և կալուածական գործեր և իրեն դիմող բոլոր յաճախորդներն գոհացնել։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԻ ԵՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԻ ԲԱԶՄԱՎԱՐԺ ԳՐԱԳԻՐՆԵՐ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏԵՄ

Քիչ ժամանակի մէջ ուսուցանելով Առեւտրական Թուաբանութիւն, Տոկոսի, Քամպիօ, Ֆօնտօ եւ այլ հաշիւներով Փորձնական Տօմարակալութիւն մանրամասնութեամբ, Թղթակցութիւնք և Առեւտրական անհրաժեշտ օրէնք, Ապրանաց և արժէթղթոց ծանօթութիւնք ևն. ևն. Փափագողը դիմեն Զագմագճըլար Եօգուշի գլուխ Ճաֆէրիէ խան թիւ 3։

Այցելութեամբ դասախօսել և վաճառականաց ու սեղանաւորաց անկանոն տետրակները կանոնաւորել եւս յանձն կ'առնում։

4—5

ՏՈՔԹ. Ա. ԴԱՎԱԹԵԱՆ

Մանկաբարձ և մասնագէտ ներքին հիւանդութեանց՝ որ ի Բարիզ կատարելագործած է իւր արհեստ, հաստատուած է ի Բերա, Թէփէ Պաշիի Թաղապետութեան պարտիզին կից և Րօյալ օթէլին դէմ 4 թիւ տունը, ուր ամեն օր ժամը 7 էն մինչեւ 11 հիւանդ կ'ընդունի. իսկ Պոլսոյ կողմը երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի և ուրբաթ օրեր Պահչէ Գաբու Համիտիյէ ճատտէսի Զալըքեան դեղարանը կը գտնուի առաւօտեան ժամ 3 էն մինչեւ 5, և չորեքշաբթի և շաբաթ օրեր, ժամը 3 էն մինչեւ 6, Սամաթիոյ դեղարանները։

9—20

ԱԶԴ

Ֆլամինեան շոգենաւը կ'սպասուի Լիվըրփուլէ դէպ ի 3 օգոստոս։

ԷՏ. ԼԱՖՕՆԴԷՆ
Գործակ. Ֆլամինեան ընկ. ընկ.

ՎԻԹՐՕ—ԿԼԱՍԻԷ

VITRAUX GLACIERS

ԱՊԱԿԵՆԿԱՐ

Դիւրագին! Դիմացկուն!

Բնութեան հիասքանչ տեսարանաց, ծաղկանց ու թռչնոց, ծովային ու դաշտային, պատմական ու գիտական բիւրատեսակ պատկեր եւ նկարներով, Նուրբ և թափանցիկ նորահնար թերթիկներ են ամեն ծաւալով ու գնով։ Սոյն թերթիկներ հիւրասրահներու դրանց, նրբանցքներու -աժանմանց և ջերմանոցներու ու բարձրադիր լուսամուտներու ապակիներու վրայ կը փակցուին, որով ամեն ճաշակի և տեղւոյ յարմար գեղեցիկ զարդ մը կը կազմեն և միանգամայն տաքուն ու տեւական կ'ըլնեն դիւրաբեկ ապակին։

Ընդհանուր ներկայացուցիչ ու վաճառական Թուրքիոյ ՋԻՕՆ ՍԻՐԱՔԵԱՆ

21 Կ. Պոլիս Ճէլալ-Պէյ խան թիւ 14-16

Վաճառատեղիք. — Կ. Պոլիս, Պահչէ-Գաբու մեծ մաքսի դէմ Պէն ալը Զէչէր. — Ղալաթիա Մահմուտիէ փողոց թիւ 15, Թղթավաճառատուն Ա. և Օ. Փանոսեան. — Բերա, Մեծ-Փողոց թիւ 371 Նալբեան Եղբարք. — Բերա, Մեծ-Փողոց Լիւքսէմպուրկի մօտ թիւ 120 Ժ. Լըտիւք. — Բերա Մեծ Փողոց թիւ 136, Քօզմա Վուչինօ

ՋՐԱԲՈՒԺԱՆ ՄԵԾ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ
ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼՍՈՅ

Բերա, Սաքըզ աղաճ, թիւ 15, 17, 19 [Աղա ճամի]

Իր տեսակին մէջ միակ հաստատութիւն յԱրեւելս

Ամենէն զօրաւոր և կատարելագործեալ գործիներով օժտուած

Պերճանք, հանգստութիւն և աժանութիւն ի միասին

ՏՆՕՐԷՆ՝ ՏՕՔԹՕՐ ՍԻՌԻԴԻՍ

Նախկին ուսուցիչ Բժշկ. Բարիզի Հիւանդանոցաց

ԼՈԳԱՐԱՆ ԵՒ ՏՈՒՇ ԱՄԵՆԱՏԵՍԱԿ

Ելեկտրականութիւն—Կախում—Մարմնամարզ
Վ. ...—Մասած—Ոսկրաբոյժ
Ջինավարժութիւն Արանց

ԿԸ ԴԱՐՄԱՆՈՒԻՆ ԵՒ ԿԸ ԲՈՒԺՈՒԻՆ

Անարիւնութիւն, Խոգեալ, Ջլախտութիւն, Անկարողութիւն, Անդամալուծութիւն, Ստամոքսի հիւանդութիւնք, ևն. ևն.

ՄԷԿ ՔԱՆԻ ԳԻՆԵՐ

ԼՈԳԱՐԱՆՔ	Բ կարգի 4 ղրշ.	—	Ա կարգի 6 ղրշ.	
ՇԱՐԺ ՏՈՒՇ	Բ » 3 »	—	Ա » 5 »	
ՏԱՔ ՋՈՒՐ ՏՈՒՇ	Բ » 5 »	—	Ա » 7 »	

Դեղերով լոգարաններու համար գիները կը զանազանուին գեղին գնոյն համեմատ.

Բաժանորդագրութեան համար 10% զեղչ

Դպր. ...ու եւ ընտանեաց համար

մասնաւոր պայմանք

13

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

15

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաժական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000   ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կր. սենեակներն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ՄԿՐՏԻՉ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Երկաթի, մանր երկաթեղէնաց (խուրտավաթ) գործիներու եւ այլոց վաճառատուն

Յաջորդութիւն առ վաճառականս ու ճանձնակատարս մայրաքաղաքիս եւ եւրոպական ու ամերիկեան Օսմ. գաւառաց.

Մայրաքաղաքիս արհեստաւորաց ու վաճառականաց եւ գաւառներէ գտնուող մեր յաճախորդաց դիւրութիւն մը ընծայելու համար՝ ի Ղալաթիա Բէրչէմպէ բազար Մահմուտիյէ Ճատտէսին գտնուած Թիւ 70 և 59 վաճառատուններէն զատ՝ կանոնաւոր մասնաճիւղ մը եւս ունինք ի Պոլիս Մըսըր Չարշըի դրան դուրսը Ալաճա Համամ ճատտէսի Թիւ 44։

Բազում անգլիական, ֆրանսական եւ ամերիկեան կարեւոր գործարանաց ներկայացուցչութիւնը ստանձնած ըլլալով, Ղալաթիոյ մեր վաճառատան մէջ կը գտնուին բազմատեսակ երկրագործական մեքենաներ, այսինքն կալ, մանգաղ, եղան, ժանիք եւ շոգեշարժ գործիներ։ Ընկերութեանս մեքենագէտ դիւրութիւններ կ'ընծայէ այդ մեքենայներու գործածութիւնն ուսուցանելու համար։

Նոյնպէս կը գտնուին գործարաններու համար մեքենաներ՝ թէ՛ պատրաստ և թէ յանձնարարութեամբ՝ և ուրիշ մանր եր- [illegible]

Մ. Ց. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

70—Բերչեմպէ Բազար—70

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա   4—8

ԴԵՂ ՁԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

[illegible]

Այերի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ գաւնաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն միջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգտուտ ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգաց համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ։ 2

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 8/20 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 9/21 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ, ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով

Դշ. 10/22 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 11ին։

Դշ. 10/22 Սուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։

Եշ. 11/23 Օտեսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ.—Յունիս 9/21, երեքշաբթի օրը կ'մեկնի դէպի Սուրիոյ Նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Պէյրութի, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւուն։ 10

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԸՆԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶ. ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ընկած մազերուն գոյն, փերկի ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան, նէրկ չէ, և ամենևին զեան մը չըներ։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր Միսիս Ս. Ա. Ալլընին Համաշխարհական մազի նորոգիչին. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Փարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ խղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եիւքսէք քալտըրըմ Էտմոն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի դիմաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իգլիսոնի անուշահոտութեանց վաճառատունը։ 2218

ՓԱԹՐԻՕԹԻՔ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

PATRIOTIC Life and fire assurance Company

Հիմնեալ ի 1824

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	1,500,000
Վճարեալ դրամագլուխ	» »	121,984
Պահեստի դրամ	» »	250,000

Սոյն ընկերութիւնը դիւրամատչելի պայմաններով ամէն շէնք, կարասիք և ապրանք հրդեհի վնասուց դէմ կ'ապահովագրէ։

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱԼՊԵՐԹ ՀՕՖՄԱՆ

Ապահովագրութեանց և այլ տեղեկութեանց համար դիմել առ
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղի տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ Ե. ՍԱՐԸԵԱՆ
Գործակալ Ապահովագրական Ընկերութեանց

Սթամպօլ, Պաղչէ-Գաբու Թիւ 27, մաքսատան դիմաց։ 19

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՈՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ երբ ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով [illegible]

[illegible] Բօուէլի «Պալսամ օֆ Անիզիտ» կոչուած դեղով։ Այս հաճելի դեղին կանոնաւոր գործածման կը վերագրեմ՝ ձմրան գուն եղանակին յատուկ զանազան հ'ւանդութիւններէ զերծ մնալս, որով կրցայ ի գերեւ չի հանել հասարակութեան յայսերը. Գործածեցէք ուրեմն Բօուէլի այս պալսամին. աներկբայ պիտի բուժէ զձեզ։ Ձերդ ՄԱՌԻԱ ՌՕՋ ՄԷԲԸԼՕՆ

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՕՄԱՍ ԲՕՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս րօտ, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով.
2214   Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վ. Զվօտա, պահականոցին քով, կայսրան Թրամուէյից, 95 և 97

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչև ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւնները, անդամալուծութիւն, ընտրութիւն, ցաւանցանք, ասնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և ասնական ույժերու կորուստէն յառաջեկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի եւ երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն եւ սպառումը. կը կազդուրէ կենսական ույժերու ... և է կորուստ որ յառաջ եկած է ... եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան եւ սոսր հիւանդութեանց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական եւ հրաշալի է Մելամաղձութեան զգացումներն եւ աչերէն կ'անհետանան հրամարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը.

ՏՈՔԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային գոյացութիւն կ'առաջնէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է Ասնական կորովը կը կենդանացընէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մտքին տալով հուժկու եւ տեւոյթ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր [illegible]

[illegible] Dr. Laiors' Phosphodine, London [illegible]

2214   Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ
[illegible] 95 և 97

THE BRITISH AND FOREIGN

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

Դրամագլուխ	անգլ.	ոսկի	1,340,000
Պահեստի դրամ	»	»	600,000

Այս ընկերութիւն, որ 25 տարիէ ի վեր այնքան հանրածանօթ եղած է մայրաքաղաքիս մէջ, Universal ընկերութեան հետ ձուլուեցաւ։ Այժմ աշխարհիս սոսկ ծովային ապահովագրական ընկերութեանց մէջ ամենէն զօրաւորն է և իւր դիրքով հաստատութեան կ'ընծայէ ուրիշ ամեն ընկերութենէ աւելի ապահովութիւն։

Մասնաւորապէս նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ապրանքներ, դրամածրարներ, յանձնարարեալ ծրարներ, են, շոգենաւի, առագաստանաւու, թղթատարի և երկաթուղւոյ միջոցաւ, խիստ չափաւոր գիներով։

Աւելի տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք դիմեն Պոլիս, Բիւչիւք Աչըր էֆէնտի խան։

32   Գործակալ ԷՏՎԱՐՏ ՊԱՐՖԻԼՏԻ

MERVEILLEUSE DÉCOUVERTE!

Plus d'ASTHME, Plus de SUFFOCATIONS

Les Papiers, les Poudres, les Cigarettes, à base de narcotiques, calment momentanément vos souffrances épouvantables, mais vous tuent sûrement.

ASTHMATIQUES!

Le SEUL CURATIF de l'ASTHME,
Le SEUL REMÈDE INOFFENSIF qui GUÉRIT, c'est la

LIQUEUR DE L'ÉTOILE

du Chimiste Lastes, perfectionnée et préparée par Mario LECHAUX, Phⁿ-C.ˡᵉ, 164, r. Ste-Catherine, BORDEAUX

Une intéressante Notice, contenant tous les renseignements sur la médication et de nombreuses attestations de son efficacité, est envoyée gratis et franco à tous ceux qui la demandent.

DÉTAIL: Dans toutes les bonnes Pharmacies.

Արտօնատէր   Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1891 Մայիս 4 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև ցնոր տնօրինութիւն

[illegible]